

DARBININKAS

XLVI NR. 26.

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, BALANDIS - APRIL 11, 1961

910 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN 21, N. Y.

10 CENTŲ

Sovietų laivo jūrų karininkas lietuvis pabėgo į Švediją

Radijas penktadienį, balandžio 8, gausiai pranešinėjo, o paskiau ir spauda trumpiau ar ilgiau pakartojo, kad balandžio 7 sovietinį povandeninį laivą aptarnaujantis laivėlis su 12 žmonių

nių igula priplaukė prie Gotlando salos, priklausančios Švedijai, ir laivo kapitonas, žvejų padedamas, pasiprašė švedų pareigūnų azylio.

Laivo kapitonas yra jūrų leitenanto laipsnio, 25 metų amžiaus, kilęs iš Lietuvos.

Švedų pareigūnams jis pareiškė, kad nenori plaukioti po svetima vėliava. Atvykusiem sovietų pareigūnams jis atsiskyrė grįžti ir kalbėjęs: esą gyvenimas dabar baigiasi arba prasideda.

Pavardės nei kitų smulkesnių žinių apie pabėgėlį neskelbia, kol valdžios pareigūnai jį baigs apklausti.

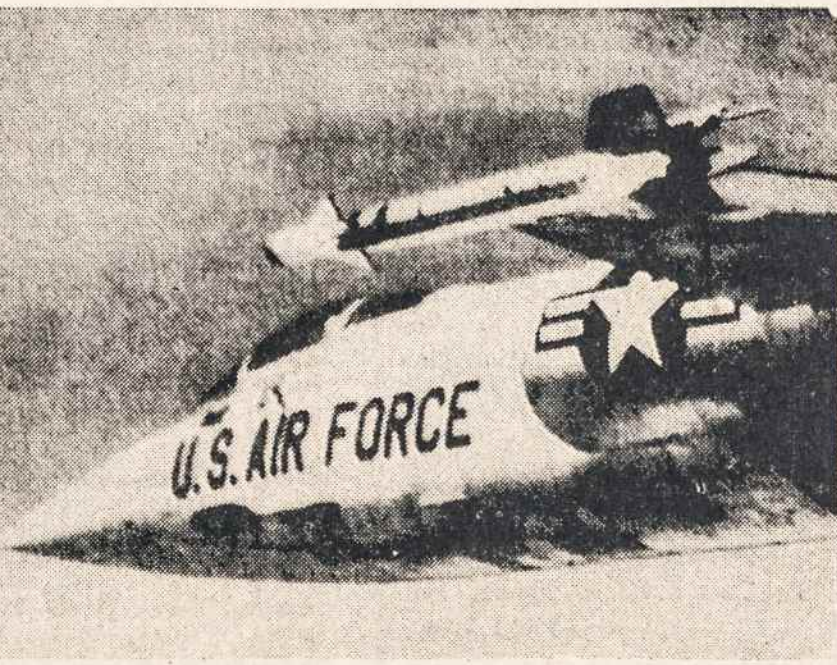
Švedų karo laivas, priplaukęs prie sovietinio laivo, reikalavo, kad laivas pasitrauktų iš Švedijos vandenų. Gavo atsakymą, kad laivas be kapitono negali išplaukti, nes įguloje niekas negali laivui vadovauti. Tada jam

buvo leista iplaukti į Slite uostą. Per tą laiką buvo pranešta Sovietų atstovybei Stockholme. Iš ten buvo atsiųstas Sovietų laivyno attachė, kuris ir išvedė sovietinį laivą į tarptautinius vandenius.

Amerika nušovė savo bombonešį

Naujojoje Meksikoje balandžio 7 kovos lėktuvas, treniruodamasis, netyčia iššovęs raketą Sidewinder ir pataikęs į bombonešį B-52 11,389 pėdų aukštyje. Lėktuvas buvo sunaikintas. Penki lakūnai iššoko parašiuotais, kiti 3 žuvo. B-52 bombonešis yra vienas didžiausių pasaulyje, jo vertė 8 mil. dol. Sidewinder raketa pati varo ir taikinį, kuris ją traukia infraraudonais spinduliais, einančiais iš motoro. Tokios raketos buvo sėkmingai išmėgintos nacionalinės Kinijos kovoje su kom. Kinijos lėktuvais. Vi-

sokis treniravimasis su raketomis sustabdytas, iki nelaimės bus išvartas.

SIDEWINDER RAKETA. Taip atrodo ta, kuri nušovė bombonešį B-52.

Ženevoje — nė iš vietos nepajuda

— Ženevoje derybos dėl atominių bandymų uždraudimo vėl akligatvyje. Sovietai nesutinka atsisakyti veto kontrolėje, kur ir kada jiems tai bus reikalinga. Vakarai susidaro įspūdį, kad Sovietai labiau suinteresuoti derybomis, negu susitarimu.

— Armija pirmoji rengiasi įvesti kariniam reikalui metrinus matus, norėdama derintis su sąjungininkais. Nepatogus skaičiavimas, kai viena metrą reikia paversti 39.37 coliais.

— Amerikos turistai 1960 išvežė iš Amerikos 2.7 milijardus dol., 1959 — 2.4 milijardus. Užsienio turistai atvežė į Ameriką 1960 1 milijardą, 1959 — 900 milijonų. Amerikos įvežimo išvežimo bendras deficitas 1960 3.8 milijardai.

— Jungtinės Tautos balandžio 7 pasmerkė Pietų Afrikos valstybės "tironišką" politiką rasių atžvilgiu. Toji politika gresianti taikai. Balsavo už 83, susilaikė 9. Amerika balsavo už.

— Belgijos karalius sudaryti naują vyriausybę pavedė Theo Lefevre, krikščionių socialų pirmininkui. Jis mėgins daryti koaliciją su socialistais. Socialistai sakosi, kad jų programa sutampa su krikščionių socialų programa 80 proc. Anksčiau koalicija buvo su liberalais.

— Castro įspėjo balandžio 9, kad kai kurie produktai bus duodami ribotai.

— Lenkijoje balandžio 9 Gomulka paskelbė, kad ūkiai vėl bus nacionalizuojami. Neminėjo, kad prievarta. Bet greičiausiai bus sudarytos tokios sąlygos, kad privatus ūkis negalės laikytis.

— New York Times laikraštį vėl piketavo jaunimas, amerikiečių ir ispanų organizacijų nariai. Plakatai kaltino laikraštį, kad jis parėmė Kinijos ir Kubos perdavinimą komunistams, skelbdamas, jog ten būsimi vykdoma tik žemės reforma.

— Anglijos keleivinis laivas Dara su 500 keleivių balandžio 8 užsidėgė Persijos įlankoje. Keleivų pasigenda 152.

Ar Kuboje įsiliepsnos sukilimas?

Kennedy ir Macmillano konferenciją paskutinę dieną spaudoje nustelbė balsai apie Kubą. Kubos egzilinę vyriausybę, sudaryta Amerikoje, balandžio 8 paskelbė manifestą — raginimą gyventojams sukilti ir nuversti Castro tironišką režimą. Skelbė, kad ji turi nugriauti jėgos pačioje tautoje, tačiau jas parems ir už Kubos sienų sudaryti kariniai daliniai.

Louisianoje ir Guatemaloje esą treniruojami apie 5,000 Kubos karių.

Kuboje sustiprėjo sabotazas. Castro atsakė suimtujų šaudymais. Paskelbė, kad invaziją rengia Amerikos žvalgyba. Castro atšaukė leidimus Kubos gyventojams, kurie dirba Guantanamo bazėje, toliau joje lankytis. Tokių tarnautojų yra 3,500.

Ar komunistai stiprės P. Amerikoje?

Guatemaloje baigėsi 5 metai, kurių eigoje negalėjo grįžti išbėgę buvusios vyriausybės nariai ar šalininkai. Dabar jie masiškai grįžo. Tarp jų daug komunistų, kurie atnaujino veiklą. Kovo mėn. jie turėjo slapstus pasitarimus su Meksikos komunistais.

IR HONDURE TAS PATS

Honduro prezidentas Morales per trejus metus toleravo visas politines grupes. Tuo la-

profesinė paslaptis ar kišenias paslaptis?

Italijoje balandžio 8 sustrikavo 75,000 gydytojų. Protestavo prieš vyriausybės projektą apdėti juos 3 proc. pajamų mokesčiu. Jie turės tada savo pacientų ir iš jų gautų sumų knygas rašyti. Gydytojai protestavo, nes tai laužo jų profesinę paslaptį. Prieš savaitę taip pat protestavo ir aiškinosi advokatai.

KO ATVYKSTA ADENAUERIS

Vokietijos kancleris Adenaueris atvyksta į Washingtoną balandžio 11. Prieš tai jis kalbėjosi su Achesonu kelias valandas dėl Nato. Achesono pareiškimai negalėjo išblaškyti kanclerio įtarimo, kad Kennedy vyriausybė esanti linkusi atšaukti Eisenhowerio pažadą apginkluoti Nato atominėmis raketomis. Adenaueris nori tiesiogiai išsiaiškinti su Kennedy.

— Kardinolo Spellmano vaizdas mokyklų reikalams davė 38 milijonus.

biausiai pasinaudojo komunistais, infiltruodami ir vadovaujamas įstaigas. Parlamente iš 52 narių yra 6 Castro ir Maskvos šalininkai, Amerikos nedraugai. Tarp vyriausybės narių iš 21 yra tokių 4. Labiausiai infiltruotas universitetas. Jame 80-90 proc. studentų yra Castro šalininkai. Stipriai veržiasi į spaudą ir darbininkų sąjungas. Komunistinės propagandos židinys — Kubos atstovybė.

EICHMANO BYLA PRASIDEDA

Eichmanno byla Izraely prasideda balandžio 11. Žinios apie Eichmanną ir žydų naikinimą Vokietijoje ar jos okupuotose kraštuose ima persverti jau kitas žinias.

Eichmannas teisme bus laikomas stikliniame kulkos neprašamame narve. Jis iš ten atsakinės per mikrofoną. Prie jo pristatytas du sargai. Kiekvienam jų įsakytas likviduoti savo draugą, jei jis mėgintų padėti Eichmannui ar jį nužudyti. Eichmanną norima išsaugoti gyvą iki teismo, nes, anot Golda Mayer, už reik. ministerio, svarbu, kad Eichmannas papasakotų apie save ir savo bendrus — turi iš naujo kilti žydų naikinimo istorija, jų heroizmas persekiojimo metu, kaltininkai, kurie turi prisiimti atsakomybę. Ta atsakomybė skiriama dabar ne tik Hitlerio

JOSE MIRO CARDONA, egzilinės vyriausybės galva, paragino Kubą sukilti.

aparaturai, bet ir laisvajam pasauliui, kad Hitlerio siuntėjai toleravo.

Eichmanno bylos pradžia prirašyta 3,250 puslapių. Amerika paskolino iš savo archyvų 300,000 dokumentų iš Niurnbergo laikų. Byla truksianti apie 3 mėnesius. Ar Eichmanno liudininkų bus, neaišku, nes Izraelis dar nesutiko garantuoti neliečiamybę tokiems liudininkams, kurie pasirodę būtų Eichmanno nusikaltimo bendrai.

Tačiau Izraely ne visi taip domisi Eichmanno byla. Tai žydai iš šiaurės Afrikos, iš vidurinių rytų, kuriems yra svetimi Europos žydų pergyvenimai. Daug labiau domisi Sovietai, kurie susiuntę apščiui kaltinamosios medžiagos. Kalbėdami apie vokiečių nusikaltimus prieš žydus, jie nori užtrinti savųjų nusikaltimų pėdsakus.

KAS KENNEDY IR MACMILLANO TARTA IR SUTARTA

Prezidento Kennedy ir min. pirm. Macmillano pasitarimai baigėsi balandžio 8 bendru komunikatu, kurį paskaitė prez. Kennedy. Komunikatas kalba bendrais miglotais žodžiais. Anot N. Y. Times, jis pasakojo, apie ką buvo tartasi, bet nepasako, kas sutarta. Nutylėta, greičiausiai, taktikos sumetimais, kol pasikalbėjimų dar tik pradžia — toliau jie eis su Adenaueriu, Diefenbakeriu, Fanfani ir de Gaulle. Tačiau kai kurie klausimai jau gavo atsakymus komunikate, kai kurie komentaruose. Būtent:

— Dėl Laos: siekti, kad naujoji Laos vyriausybė apimtų visų konkuruojančių grupių atstovus, taigi būtų koalicinė — su komunistais, su Souvanna Phouma.

— Dėl Pietų Vietnamo: pareikštas "didelis susirūpinimas" dėl komunistų didėjančios infiltracijos.

— Dėl Berlyno: Vakarų nusistatymas lieka tas pats.

— Dėl Jungtinių Tautų: nusistatymas pareikštas aiškiausiai — tvirta parama, kad Jungtinės Tautos išliktų kaip stipriausias taikos įrankis.

— Dėl atominių bandymų derybų: siekti, kad būtų susitarta per tam tikrą laiką.

— Dėl komunistinės Kinijos: klausimas komunikate apėmtas tylom, komentarai sako,

kad buvo tuo klausimu "sutarta nesutarti".

Pabrėžtas tikslas — išlaikyti patenkinamus santykius su Sovietais, sustiprinti Nato kaip saugumo branduolį.

GEROS VALIOS MISIJOJE. Viceprezidentas L. B. Johnsonas grįžo iš kelionės po Afriką ir Europą. Paveiksle jis su Senegalijos žmonėmis.

Kas sakos prieš paramą mokykloms?

Kongresmanas Frank Thompson iš N. J. kreipėsi į Trentono vyskupą W. Ahr, kad katalikai neboikotuotų Kennedy įstatymo mokykloms remti. Vyskupas paskelbė, kad tokis kreipimasis yra jau rengimas opijonų suversti katalikams atsakomybę už įstatymo nepasiekimą. Vyskupas atkreipė dėmesį, kad didžiausią opoziciją tam įstatymui rodo Chambers of Commerce, National Association of Manufacturers, Committee of Economic Development.

Kiek primokam už cukrų?

Amerika už kiekvieną importuojamo cukraus svarą primoka 2.3 cn. Per metus tai sudaro 600-700 milijonų. Kiekvienas asmuo tokiu būdu už užsienio cukrų turi primokėti 3.25, arba keturių asmenų šeima 13 dol. metams.

— Bostono milijonieriaus Goldfine sekretorė patikusi sąrašus valdžios pareigūnų ir kitų aukštųjų asmenų, kurie naudojami Goldfine dovanoms. Tai padarė iš pasipiktinimo, kad niekas iš apdovanotųjų nepadėjo Goldfinui.

— Liurde 1960 lankėsi 2.25 mil. maldininkų, tarp jų 30,000 ligonių ir invalidų.

— Sen. Goldwater pareiškė balsuosiąs prieš Kennedy įstatymo projektą. Tačiau jei įstatymas bus priimtas, tai jis siūlysiąs paskolos įstatymą privatinei mokyklai.

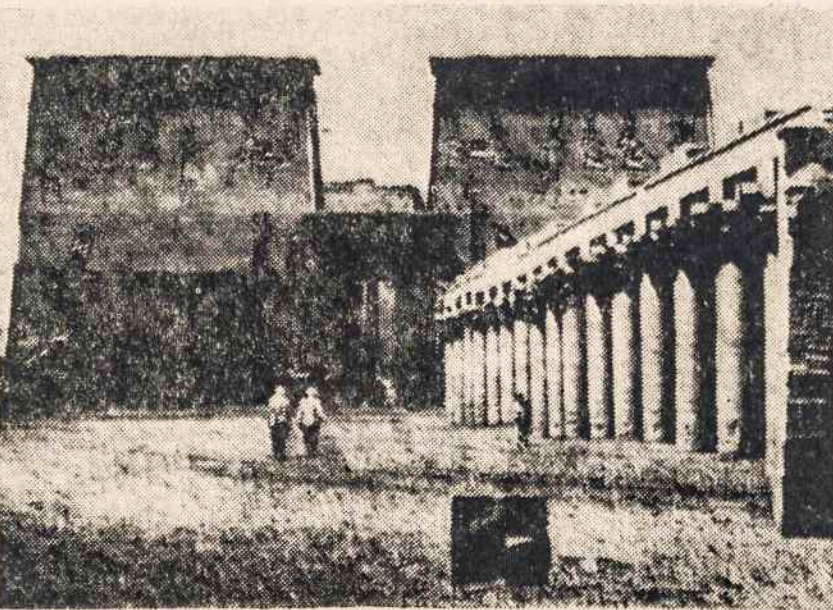
KENNEDY PRIEŠ DISKRIMINACIJĄ

Vyriausybė balandžio 7 pargarsino nutraukianti sutartis su tom firmomis, kuriose juodieji darbininkai diskriminuojami. Juodieji bus pateikę tokius skundus prieš Lockheed firmą, kuriai vyriausybė užsakė transportinių spausminių lėktuvų už 1 milijardą. Vyriausybės paskirta komisija pradės tirti diskriminacijos reiškinys toje ir kitose firmose.

— Laos komunistai balandžio 9 pašovė Amerikos lėktuvą, kuris gabeno pagalbos Laos. Įgulos niekas nebuvo sužeisti.

Egipto kultūra iš Saharos

Italų ekspedicija rado Saharoje priešistorinius kapus. Iš juose rastų mūrinių, piešinių ir kt. padė išvada, kad radiniai yra 6,000 metų senumo. Jie rodo buvusią aukštą kultūrą, kuri paskui nukilusi į Egiptą. Kapai rasti Libijoje 300-500 mylių nuo Tripolio.

IZIDIS SVENTOVĖ EGIPTĖ. Jai gresia būti sunaikinti, pastačius Aswan tvenkinį. Prezidentas Kennedy paprašė Kongresą 10 mil. tai šventykiai apsaugoti.

MACMILLANUI JAU IŠKELIAVUS

Komunikate kalba apie aukos reikalą. Ar tai reiškia norą aukotis, ar kitus aukoti? — Atsako spauda

Kennedy ir Macmillano konferencija nepaliko Amerikos spaudoje didelių vilčių. Susitiki, pasidalyti nuomonėmis, esąs geras dalykas. Bet to neužtenka. Reikia konkrečių sprendimų. O tokių nebuvo. Tai pagrindinė išvada. O pastangų kalbėti konkrečiai buvo:

James Reston (NYHT) tikina, kad Achesonas kalbėjęs ir Macmillano akivaizdoje apie būtinumą organizuoti jėgą prieš

komunizmą, bet visą laiką tie klausimai buvo atidedami į šalį. Kodėl? Restonas atsako: nors Europos imperijos sužlugta, tačiau Europa tebėra didesnė ir potencialiai galingesnė už Sovietų Sąjungą, tikrai ji nenori prisiimti aukos, reikalingos tai jėgai suorganizuoti.

D. Lawrence (NYHT) rašo, kad komunikatas po Kennedy ir Macmillano konferencijos nori sudaryti įspūdį, jog kažkas nauja padaryta taikos link. Bet tikrovė tokį įspūdį paneigia. Taika šiandien nepriklauso nuo to, kokių norus pareiškė Amerika ir Anglija. Taika šiandien priklauso nuo sumobilizavimo jėgų pasipriešinti komunizmo užmačiai paimti pasaulio kontrolę grasinimais ar vietinio pobūdžio karais. Vakarų viršūnių konferencijose vis iškyla pasiryžimai daryti naujas nuolaidas, kad išvengtume karo ... Demokratinės lyderiai susitinka, pareiškia kuklias viltis, bet nieko nepadaro, kad pabrėžtų, jog Vakarai tikrai nori padaryti aukų savo laisvei išsaugoti. Tegul Sovietai parodytų savo gerą valią, atitraukdami savo iškamšas, agentus, infiltratorius, tai būtų gera viltis išvengti karo. Tokio reikalavimo nebuvo Kennedy Macmillano konferencijoje ... Kol Maskvos vyriausybė jaučia, kad Vakarai yra baimingi ir neryžtingi, pasaulis atsiduria prieš didėjančių karo pavojų. Macmillano ir Kennedy pareiškimuose nieko nėra, kas išpėtų Chruščiovą ir sulaukėtų jį ir jo pulkus nuo karo pavojaus.

R. Drummond (NYHT) rašo, kad esą mes turim būti pasirengę priimti juodas žinias ir apie derybas su Sovietais dėl atominių bandymų uždraudimo ir dėl nusiginklavimo. Iš sovietinių reikalavimų autorius daro išvadą, kad Sovietai susitarimo nenori.

★

Tokios juodos nuotaikos po konferencijos tarp Amerikos ir Anglijos. Jos virsta didesniu kaltinimu Anglijai, gal visai Europai. Atsargumas betgi skatintų palaikyti gal konferencijos migloti pasisakymai tereikia bent Kennedy nusistatymą kalbėti dabar galimai švelniau, kad būtų paruošta reali jėga, kuri paskiau paremtų aiškesnes ir tvirtesnes kalbas.

Ir vėl be optimizmo

PADETIS LAOS

Anglai suklaidono savo sąjungininkus ir visuomenę be pagrindo optimizmu dėl Laos. Po Anglijos atstovo Maskvoje pasikalbėjimo su užs. reik. min. pavaduotoju pereitos savaitės antradienį Macmillanas atvyko į Washingtoną su optimizmu, kad Maskva sutinka sustabdyti kautynes Laos ir paskiau derėtis 14 konferencijoje. Macmillanui išvykus jau skelbiama iš Maskvos, kad nesą jokių ženklų, ar Maskva priima Vakarų pasiūlymą.

Joseph Alsop iš Vientiane, Laos, pranešė, kad sunku įsivaizduoti komunistus pasitraukiant atgal, jei nebus spaudžiami karinės jėgos. Esanti nesąmonė manyti, kad Laos neutralumas bus užtikrintas sudarant vyriausybę iš konservatyvių, princo Souvanna ir komunistinio branduolio. Tokia vyriausybė greitu laiku atiduotų komunistams kontrolę.

Autorius prileidžia galimybę, kad prezidentas Kennedy, rodydamas tvirtumą, stengiasi užmaskuoti laipsnišką pasitraukimą.

— Kalifornijos vidurinėje dalyje balandžio 8 buvo stiprus žemės drebėjimas. San Francisco kai kur vandentiekio vamzdžiai sutrūko.

Susprogdinti iš vidaus

Praėjusiame Darbininko numeryje rašėme, kaip brutaliai Sovietai paskutiniu laiku išvytė kovą prieš tikėjimą įvairiom formom. Kai kuriuos faktus citavom iš pačios sovietinės spaudos. Siame straipsnyje paieškosime priežasčių, kodėl bolševikai kovą prieš tikėjimą sustiprino ir kartu pasvarstysime, kaip turėtumėm ir tai reaguoti laisvuose vakaruose.

Yra žinoma, kad vysk. J. Steponavičius dar prieš jo nušalinimą buvo puolamas, kam jis išleido kunigams aplinkraštį, ragindamas mokyti vaikus katekizmo, kam pats vaikus katekizavo ir teikė sutvirtinimo sakramentą. Svarbiausia gi jo nušalinimo priežastis — kodėl nuteikė kunigo šventimų keturiems klierikams, kuriuos šventinti rekomendavo bolševikinis komisaras "kulto reikalams" J. Rugienius. Reikalavo ir kitus vyskupus, kad minėtus klierikus pašventintų, bet ir jie atsisakė.

Nereikia nė aiškinti, kad bolševikai "savais kunigais" pasiremdami, norėtų organizuoti Lietuvoje "tautinę bažnyčią", kad po to būtų lengviau ir iš viso tikėjimą išrauti iš tikinčiųjų širdžių.

KODEL ŠIUO LAIKU?

Per keliolika metų bolševikai nepajėgė išrauti Lietuvoje tikėjimo, o dar labiau palaužti tautinės dvasios. Ir jaunimas išliko mažai pasikeitęs. Tai patvirtina ir naujai atvykę iš Lietuvos. Ikišiolinės Sovietų partijos nedavė lauktųjų vaisių, komunizmas nesusilaukė pakankamo kiekio prieauglio. Daug kas komjaunimui priklauso tik dėl to, kad galėtų siekti aukštesnio mokslo arba geresnio darbo. Bolševikai pamatė: kol jaunimas nešioja savo širdyje Dievą, tol nebus palankus komunizmui ir išliks stiprus savo tautinė dvasia. Čia ir glūdi pagrindinė priežastis naujos bolševikų atakos prieš tikėjimą.

KAIP REAGUOTI?

Komunizmas turi labai jautrių vietų, kurias ir mes galime užgauti. Jautriausioji vieta — tai laisvo pasaulio opinija. Mūsų pareiga — skelbti laisvojo pasaulio tautų vadams ir visiems žmonėms bolševikų melus, priespaudą, terorą, tikėjimo persekiojimą. Skelbti visomis prieinamomis priemonėmis:

1. Siekti per katalikų vyskupus ir kunigus, kad bažnyčio-

"DARNA" DIDELIAME VOKIEČIŲ KONCERTE

Memmingene vokiečiai, rengdami didelį labdaros koncertą, pakvietė ir "Darnos" chorą. Koncertas įvyko didžiojoje pilies salėje. Programą išpildė solistai, styginis orkestras, du vyrų chorai ir trys mišrūs, kurių tarpe ir "Darna", vadovaujama M. Budriūno. Visi vokiečių chorai buvo didesni už "Darną", o miesto dainavimo mokyklos mišrių balsų choras turėjo arti šimto dainininkų. Vis dėlto didžiausią pasisekimą turėjo "Darna", kuri čia atstovavo visiems baltams ir programoje turėjo dvi lietuviškas dainas, vieną latvių ir vieną estų. Publikos pritarimas augo su kiekviena daina, o didelės ovacijos po paskutinės dainos ("Tremtinių giesmė" — V. Jakubėno) nesiliovė, kol dirigentas sugrįžo atgal į sceną ir buvo padainuota priedo ("Stikluokėlis" — J. Karoso).

Po koncerto buvo girdėti iš vokiečių daug labai gerų atsiliepimų. Dienraštis "Memminger Zeitung" pažymėjo, kad ypač žavingos buvo lietuvių, latvių ir estų dainos. Teigiama, kaip pat dalykas, kad šiuo būdu lietuviai suėjo su vokiečiais ir bendradarbiavimą kultūrinėje ir labdaros srityse. (ELI)

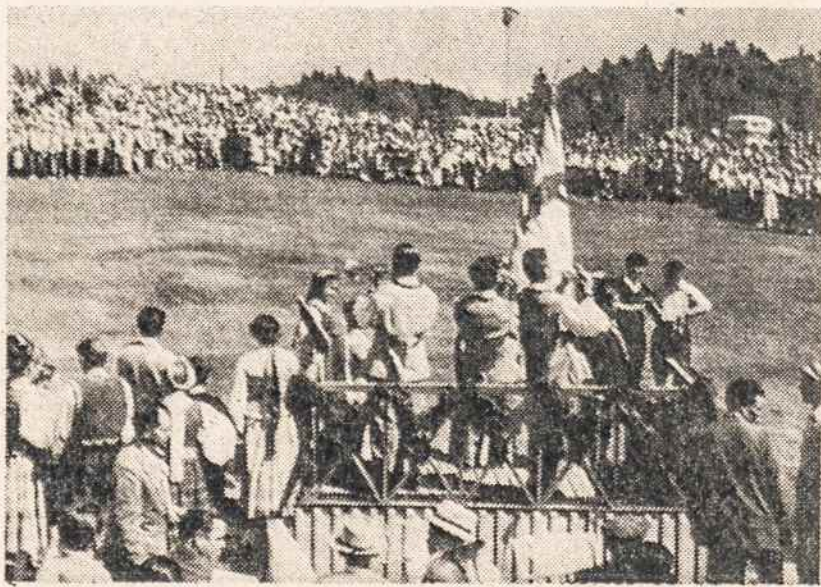
MEČYS MUSTEIKIS

se būtų pravestos maldos dienos prieš tikėjimo persekiojimą pavergtoje Lietuvoje. Suteikti vietos kunigams reikalingos medžiagos apie tikėjimo persekiojimą ir prašyti, kad per maldos dienas ta medžiaga būtų panaudota per pamokslus;

2. Siųsti tuo reikalu peticijas, protesto rezoliucijas ar paprastus laiškus visų laisvojo pasaulio kraštų vyriausybėms, įtakingom asmenybėms, Jungtinių Tautų atstovams, radijam bei spaudai;

PRAŠO ŽEMES IS LIETUVOS

New Haveno ir apylinkės lietuviai, trėmimų į Sibirą 20-mečiui paminėti stato lietuvišką kryžį, kuris su didelėmis iškilėmis bus pašventintas birželio mėn. 18 d. Norėdami tai vietai suteikti dar didesnę iškilmingumą, norime prie kryžiaus pakasti žiupsnelį žemės iš Lietuvos. Kas jos turi, labai prašau kryžiaus statybos vardu atsiųsti žemiau paduotu adresu: Antanas Grudzys, 811 Winchester Ave., New Haven 11, Conn.

DAINŲ šventė prie Germanto ežero Telšiuose.

SPAUDA

Kodėl griebtasi teisti ir šaudyti

Dirvoje kovo 27 nurodo vieną iš priežasčių, kodėl kaip tik dabar Baltijos kraštuose Sovietai sugalvojo rengti teismus ir nuteistuosius šaudyti už gyventojų masinius žudymus.

"Lietuvoje mano, kad viena iš svarbiausių to priežasčių yra — 1959-ųjų metų gyventojų surašymo duomenys. Labai ryškiai paaiškėjo gyventojų skaičiaus sumažėjimas, ypač lietuvių Lietuvoje sumažėjimas. Prireikė greit surasti kitų kaltininkų dėl to sumažėjimo negu tie, kurie Lietuvoje visiems buvo ir be paaiškinimo puikiai žinomi. Buvo skubiai "pataisytas" vokiečių okupacijos metais Lietuvoje išžudytų žmonių skaičius iš 400,000 į 700,000. Ir pradėta sistemingai didinti su vokiečiais bendradarbiavusių lietuvių atsakomybę".

Sveikinimai pagal įsakymą

Laisvė balandžio 4 specialiai skirta 50 metų sukakčiai. Apėjo veik tyлом faktą, kad pradžioje tai buvo socialistų laikraštis. Pasak L. Enciklopedijos, Laisvė bolševikuoti pradėjo nuo 1917 revoliucijos, o formaliai komunistiniu laikraščiu virto nuo 1919, kada Lietuvos socialistų sąjunga suvažiavimas pavertė tą sąjungą Lietuvos komunistų sąjungą ir laikraštį padarė jos nuosavybe. Daugiausia dėmesio šiuo kartu Laisvė skyrė sveikinimams iš Lietuvos. Tie sveikinimai rodo, kad komunistų partija Laisvė laiko savo baze, per kurią turi veikti Amerikos lietuvių; dėl to įsakė bei atskirimi asmenim siųsti pareiškimus. Rodo taip pat, kuriais asmenim komunistai tiki si darysią išpūdį Amerikoje. Tarp jų pirmoje eilėje yra V. Mykaloičio - Putino eilėraštis, kuriame ragina sujungti ran-

3. Rūpintis, kad apie tai plačiai rašytų didžioji spauda;

4. Kviesiti į šią akciją visus lietuvių, nes naujuose bolševikų metoduose glūdi pavojus ne tik tikėjimui, bet ir pačiai lietuvių.

Visą šią akciją turėtų vesti kiekvieno krašto lietuvių katalikų parapijos, PLB kraštų centrai ir apylinkės, visos lietuviškos organizacijos. Žinoma, į šią akciją labiausiai turėtų įsijungti mūsų diplomatija, vyriausieji politiniai ir bendruomeniniai organai. Ypatingas dėmesys kreiptinas į mums palankių kraštų atstovus Jungtinėse Tautose, prašant, kad naujuosius įvykius pavergtoje Lietuvoje iškeltų Jungtinių Tautų forume. Daug kas į tokius prašymus nereaguos, bet, jei atsirast bent vienas, balsas jau bus išgirstas. Tokią akciją vesti be pertraukos, o ypačiai susirenkant naujam Jungtinių Tautų posėdžiui.

Reikia tikėtis, kad mūsų broliai pavergtoje Lietuvoje atlaikys ir šį smūgį, kaip atlaikė kitus, bet ir mes turime ateiti jiems į pagalbą. Tai mūsų tremties uždavinys. (ELI)

MASČIO ežero pakrantė Telšiuose: matosi buv. Mykolo Augustinavičiaus elektros jėgainė.

LAIŠKAS DARBININKO REDAKCIJAI

Didžiai Gerbiamas p. Redaktoriau,

Darbininko (kovo 21) numerio pirmajame puslapyje tilpo žinutė: Adenaueris laimėjo. Jos pirmasis sakinyss yra toks: "Vokietijoje šiaurės Westfalijoje ir Žemutinėje Saksonijoje savivaldybių rinkimus kovo 19 Adenauerio partija CDU laimėjo prieš socialdemokratus".

Kodėl Darbininko redakcija vengia savo skaitytojam pasakyti, kad ta Adenauerio partija CDU yra krikščionių demokratų partija? Si pastaroji ir socialdemokratų partija yra lygiai visiems žinomos, todėl, atrodo, nėra reikalo vieną jų vadinti tikru vardu, o kitą — vokiečių kalbos inicialais.

Juo labiau stebina tai, kad tokia vartoseną yra pastovi, o ne atsitiktinė: Darbininko pirmajame puslapyje krikšč. demokratų partijos vardo lietuvių kalboje neteko užtikti per eilę metų, nebent kas neigiamo jos adresu turėta pasakyti.

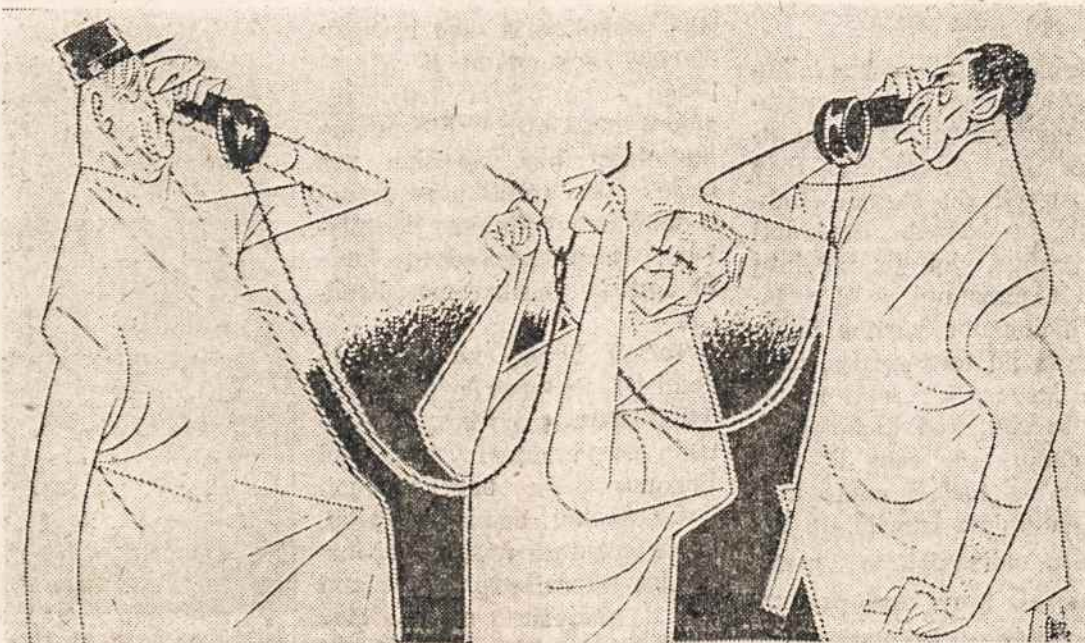
Skaitytojai laukia iš laikraščio, juo labiau katalikiško, nešališkos informacijos. Gi tokia "globalinė", tur būt, "kovos" priemonė prieš redaktorių nemėgiama politinę grupę neturėtų Darbininke rasti vietos bent jau tada, kai rašoma apie kitų kraštų krikšč. demokratų.

Reiškiu pagarbą.

St. Dzikas

1961 kovo 22

Redakcijos prierašas: Institucijom ir asmenim, kurie visuomenei labai gerai žinomi, populiarioji spauda retai vartoja ilgus oficialius vardus; dažniausiai verčiasi santrumpom. Antai, prez. Eisenhowerį vadina Ike, o prez. Kennedy dabar dažnai pavadina jo paties pasirinktu JFK. Mūsų spaudoje ir visuomenėje yra įprasta Vyr.iausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą vadinti Vliku, Amerikos Lietuvių Tarybą — Altu, Bendrąjį Lietuvių Salpos Fondą — Balfu. Ligi šiol neteko nugirsti, kad būtų kam prikišama, jog vengia minėti Amerikos, Lietuvos, lietuvių vardus, kai sako Altas, Vlikas, Balfas. Visi žino, ką tai reiškia.

RYŠININKAS. Tuniso prezidentas Bourguiba tarpininkavo tarp Prancūzijos ir Alžiro.

MERCURY Parcel & Trading Co.

943 Elizabeth Avenue

Elizabeth, N. J.

Skyrių veda JONYNA SISIENE

Phone: ELizabeth 4-7608

Siuntiniai į —

LIETUVĄ, UKRAINĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ ir kitus kraštus

SIUNTINIŲ PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS

Didelis pasirinkimas vilninių atraižų vyriškom bei moteriškom eilutėm, paltams; vilnonės skaros, kilimai, lovų užtiesalai ir kt. • Pirmam užsakymui ir raštu. Jums patarnaus lietuvių moteris, kalbanti įvairiom kalbom. Mandagus, kruopštus ir nebrangus patarnavimas.

Kviečiame jus tapti mūsų klientais

Atidara nuo 8:30 val. ryto iki 8:00 val. vakaro
Sekmadieniais nuo 8:30 val. iki 4 val. popiet.

Pagrindinė kontora: 80 East 7th Street, New York 3, N. Y.

Krautuvė: 75 East 7th Street • Tel. OR 4-3930

Mūsų firmos geriausia rekomendacija — tai tūkstančiai pastovių klientų visoje Amerikoje

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C.

GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt. Audiniai yra angliškos ir vietinės vilnos, šilko ir medvilnės

Specialiai žemos kainos tiems, kurie siunčia audinius į užsienį.

Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientams. Prašome užėiti ir pasižiūrėti!

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilninių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K & K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

Telefonas: ELizabeth 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO

Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo \$9.50 už pilną eilutę

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŲSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai

Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis

Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą

PAMĖGINKITE UŽEITI PAS MUS IR BŪSITE

PATENKINTI

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 ORCHARD STREET

NEW YORK 2, N. Y.

Tel.: AL 4-8319

DABAR JŲS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje.

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnėmis informacijoms rašykite/skambinkite daugiausiai patyrusiam kelionių biurai R. Europa

Mes padedame jums atsikviesti savo gimines iš Sovietų Sąjungos

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Str. New York 36, N. Y. • Tel. Circle 5-7711

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by Intourist

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį.

SIUNTINIAI APDRAUSTI, PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVEJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų rašykite arba aplankykite numatytąjį skyrį:

- NEW YORK 3, N. Y., 39 - 2nd Avenue — Tel.: AL 4-5456
- BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Avenue — Tel.: DI 5-8808
- BROOKLYN 21, N. Y., 506 Wilson Ave. — Tel. HY 1-5290
- ROCHESTER, N. Y., 583 Hudson Avenue — Tel. LO 2-5941
- LAKEWOOD, N. J., 126 - 4th Street — Tel.: FO 3-8569
- PATERSON 1, N. J., 99 Main Street — Tel.: MU 4-4619
- NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel.: LO 2-1446
- PITTSBURG 3, Pa., 1015 E. Carson Street — Tel.: HU 1-2750
- WORCESTER, Mass., 174 Millbury Street — Tel.: SW 8-2868
- HAMTRAMCK, Mich., 9350 Jos. Campan — Tel.: TR 3-1666
- CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th Street — Tel.: TO 1-1068
- CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Avenue — Tel.: BR 8-6966
- CHICAGO 29, Ill., 2439 W. 69th Street — Tel.: WA 5-2737
- SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street — Tel.: FI 6-1571
- NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Avenue — Tel.: BI 3-1797
- PHILADELPHIA 23, Pa. 530 W. Girard Ave., — Tel. WA 2-4035
- WATERBURY, Conn., 6 John Street — Tel.: Plaza 6-6766
- GRAND RAPIDS, Mich., 414 Scribner Ave., N.W. — GL 8-2256
- PASSAIC, N. J., 176 Market St. — Tel.: SR 2-6387
- DETROIT, Mich., 6440 Michigan Avenue — Tel.: TA 5-8050
- VINELAND, N. J., West Landis Avenue, Greek Orthodox Bldg. Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais
- JERSEY CITY, N. J., 75 Bright St. ir kampas Jersey Avenue

DARBININKAS

Published semi-weekly except holidays
weeks and July and First week in
August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANA DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES	PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly \$6.00	Amerikoje metama \$6.00
Brooklyn, N. Y. \$6.50	Brooklyn, N. Y. \$6.50
Half year \$3.50	Pusel metm \$3.50
Foreign \$6.50	Užsienyje \$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Stralpsniai ir korespondencijos redakcijai taeo savo nuožiūra. Nenaudoti stralpsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti stralpsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel.: GLENmore 6-7281

Bendruomenė — ne draugija

Bendruomenė daug kam iš lietuvių tebeatrodo nesuprantamas padaras šalia kitų draugijų bei organizacijų. Kai kas norėtų ir vadinti draugija arba sąjunga. Esame daug draugijų prikurę ir vis dar atsiranda naujų. Ar bendruomenė nėra tik nauja draugija naujų ateivių?

Nepatiko jiems senos draugijos, pasakoma, tai sudarė sąvą. Net ir vardas ligi tol mažai girdėtas. Apie bendruomenę beveik niekas nekalbėjo nei prieš pirmąjį nei prieš antrąjį pasaulinį karą. Iš kažkur atsirado po paskutinio karo. Ir kam tos bendruomenės prireikė, jeigu yra pakankamai įvairių įvairiausių draugijų, sąjungų, klubų, organizacijų? Visai be jokio reikalo.

„Kiekviena draugija — aiškino graikų filosofas Aristotelis — steigama dėl kurio nors gero“. Tas gėris nėra pačiuose žmonėse, o šalia jų. Žmonių būrys laisvai sutaria to gėrio arba tikslo siekti, numato priemones, prisiima pareigas, ir taip susidaro draugija.

Kas nepriklauso kuriai nors draugijai, pav. gyvulių globos, tam ir nerūpi, ar draugijos tikslas bus siekiamas. Asmeniškai tai jo neličia. Geras tai dalykas, bet nėra su žmogumi taip surištas, kad nebūtų galima apsieiti arba siekti neorganizuotu būdu.

Kas nepriklauso kuriai nors draugijai, pav. gyvulių globos, tam ir nerūpi, ar draugijos tikslas bus siekiamas. Asmeniškai tai jo neličia. Geras tai dalykas, bet nėra su žmogumi taip surištas, kad nebūtų galima apsieiti arba siekti neorganizuotu būdu.

Kas nepriklauso kuriai nors draugijai, pav. gyvulių globos, tam ir nerūpi, ar draugijos tikslas bus siekiamas. Asmeniškai tai jo neličia. Geras tai dalykas, bet nėra su žmogumi taip surištas, kad nebūtų galima apsieiti arba siekti neorganizuotu būdu.

Kardai bei šluota

Prezidentiniai rinkimai pas mus pasibaigė nesitiktiniais rezultatais. Kaip jūs esate jau informuoti, svarbiausi rinkimų varžovai buvo buv. prezid. J. Kubičekas patikėtas kandidatas maršal. Lott'as (jo „emblema“ — kardas), gi kitas varžovas J. Quadros, buvęs S. Paulo gubernatorius („emblema“ šluota). Emblemos atitiko vyriausiems šūkiams: vieno — smogti, kirsti „priešus“, kito — šluoti savanaudžius, netinkamus valdininkus, arba net stačiai tariant kriminalinius elementus.

Nenumatyti sunkumai

Kad panašaus brudo buvo susikaupę daugiau negu manyta paaiškėjo tik dabar po rinkimų. Vos spėjo „šluota“ įžengti į naujos sostinės rūmus ir prasiėjo „valymas“. Darbas pradėtas įtemptai ir be atvangos. Kasdien tiek radio bangomis, tiek spaudoje sklido naujienos, vienos kitą viršijančios savo sultingumu bei sensacija. Atmosfera tapo įtempta. Rinkimams įsisiūbavus, „kardas“ net rado reikalingu patikslinti: „kalbos apie perversmą esą be pagrindo, nes bloga demokratija yra daug geresnė už gerą diktatūrą“... Taip, tai tiesa.

Perdavęs pareigas buv. prezid. J. Kubiček skubiai išvyko į užsienį pailsėti. Smalsūs žurnalistai sekė paskui jį į Florenciją, į Šveicariją ir kitur, teiraudamiesi, kaip jis atrems įvairius gandus dėl nuveiktų žygių. Bet klausiamas tylėjo ir aiškinosi — pavargęs ir nori

Mūsų padangėje niaukiasi

Reportažas iš Brazilijos

tik pailsėti. Kasdien įvairiais keliais sklido žinios apie didžiausią, niekingiausią, organizuotą kavos kontrabandą, kuriai naudojo ne tik motorizuotas susisiekimo priemones, ne tik pakrantių laivelius, bet ir didžiuosius okeano laivus, lėktuvus, helikopterius. Juos gaudavo visur. Vieną panašaus krovinio laivą jau sučiupo ir pas jus — JAV pakrantėje. Laimikis neblogas, nes vertė jo kelių milijonų dol. Dolerių, ne cruzeirų. Gi dolerio kaina jau pakilo ligi 275 cr.

Priežastys
Cruzeirų daug, bet naudos mažai, nes ir prekių kainos kyla. Ir kyla taip, kad mūsų valiuta negali jų pasivyti. Kuri gi priežastis šitų apgailėtinų priežasčių? — Gi prasiskolinimas, budžeto nesubalansavimas ir ne reikalingos išlaidos. O tų netiek, kad mūsų pinigų tik 400 mil. cruzeirų buvo padengta auksu, o 60 bil. reikė tik beverčius popierius.

Tų nereikalingų išlaidų svarbiausios bus bene naujos sostinės kūrimo išlaidos. Kiek iš viso pinigų eikvota tam reikalui, dar neapskaičiuota, bet jau 1959 m. sausio 30 Novocapo (naujos sostinės) kūrėjas Izrael Pineiro žurnalistas aiškino, kad sunaudota ligi tol 4 bil. cruzeirų. Perkeliat įstai gas, dar reikės 8 bilijonų.

Net teisingumo tribunolas tuo reikalu susidomėjo ir pradėjo tardymą, kuris, atėjus naujai šluotai, dar suintensyvėjo.

Aptikta ir stambių ryklių

Kita neeilinė sensacija — tai buv. Paranos gubern. Moizes Lupion žygiai. Jis, naudodamasis gerais savo tautiečių valdymo laikais, priešio prie „auksinio šaltinio“, — prie didžiulių fabrikų Petro - Braz. Rinkimams pakrypus „šluotos“ naudai, suspėjo „išvalyti“ imones, seifus, ir su keliasdešimt milijonų dingo. Dingo, bet ne visai. Sutelkė nemažą šalininkų (ginkluotų), „pasiskolino“ ir valdiškų lėktuvų bei helikopterų, kuriais nuskrenda į gretimą Urugvajaus respubliką. Bet ir Paranoje, ir Mato - Grosso estadose jaučiasi pakankamai saugus. Juk tai puslaukiniai arba net ir visai laukiniai, neįžengiami plotai. Kriminalinių bylų teismas jau paskelbė savo sprendimą ir policija ieško kaltininkų. Kiti abejoja, ar Paragvajaus valdžia išduos tą gabų aferistą. Tai tik viena didesnių žuvelių, kurios jau gaudomos, bet kiek lydekų ir kitų rykliukų dar plaukioja?

Pasiruošimas darbiui

Naujos šluotos savininkas, dar prieš perimdamas pareigas, apvažiavo kone visą pasaulį ir daug ką matė, daug ko išmoko. Sako, jis buvęs ir Sovietijoje.

Jam patikę darbininkų streikų technika. Toji „technika“ labai paprasta: ten iš viso neleidžiama streikuoti. Bet ar pavyks ir Brazilijoje tą techniką pritaikyti, nežinia.

Besilankydamas svetur pastebėjo, kad visos valstybės gyvai prekiauja su bolševikais ir jų satelitais. Visos kitos, tik ne Brazilija. Kodėl? Pradėta aiškinti. Pasirodė, kad su vienu po antro pas. karo dar neatstatyta diplomatiniai santykiai, o su Sovietų Rusija buvo nutraukti dėl skandalo su ambasadorium. Kodėl tad neužmegsti ryšių su visais? Kodėl neprekiuoti? Visko trūksta. Net paprasto maisto. Bet klišius? Gi buvę sąjungininkai ir „draugai“ siūlo visko, siūlo ir prekių, ir pinigų. Kad tos prekės bus įpakautos į „priešakinio mokslo“ bolševikinę propagandą, neimama dėmesin. Stipriau veikia argumentas: jeigu S. Amerika gali, kodėl mes taip negalime daryti?

Argi klišius nugalėtos?

Pasipainiojo klišius, ne klišius, o gal tik kuriozas. Lig šiol egzistuoja nepriklausomos valstybės pasiuntinybės bei konsulai. Kaip tai galima? Juk tai erzina buv. mūsų sąjungininkus... Ir šluota ramiai tą „nesusipratimą“ nušlavė. Kaip ramiai tai buvo padarę švedai, anglai, šveicarai, italai, prancūzai... Argentiniečiai jau prieš 15 metų. Nuostabi logika. Jeigu jau sekti JAV, tai derėjo jas pasekti ir kitu būdu — bent nepripažinti Pabaltijo

Quadros (d.) ir jo užsienio reikalų ministeris.

valstybių okupacijos. Mūsų kolonija giliai sujaudinta. Ir ne tik kolonija, nes taip atsitiko po to, kai bolševikai paskelbė kovą kolonializmui ir tautų pavergimui...

Brazilijos katalikų vadai taip pat išpėjo dėl pavoju, kai buvo atnaujinti su bolševikais santykiai.

Radio bangomis nuaidėjo, kad santykiai jau užmegsti su Vengrija, Rumunija bei Bulgarija. Ieškoma ryšių ir su likusiomis komunistinėmis valstybėmis.

Kad žaidžiama su ugnimi, rodos, turėtų būti aišku. Juk pietų Amerika — tai ne šiaurės. Tai nepalyginama: čia „sprogs-tamos“ medžiagos yra sutelkta kelis šimtus kartų daugiau, — tiek kartų daugiau, kiek cruzeirų reikia mokėti už dolerį...
K. L.

Ka politikos praktikai sako apie politikos teoriją

— Atsilikusiame krašte duoti per anksti nepriklausomybę reikią tiek pat kaip padėti jam į lovą granatą su ištrauktu saugikliu (Randolph Churchill).

— Vienas iš geros politikos pagrindų yra nevėsti vagies į pagundą (Dean Rusk, valstybės sekretorius).

— Reikia turėti drąsos prisiminti nepopuliarumą. Tik taip gali padaryti, kas būtina (Kennedy, prezidentas).

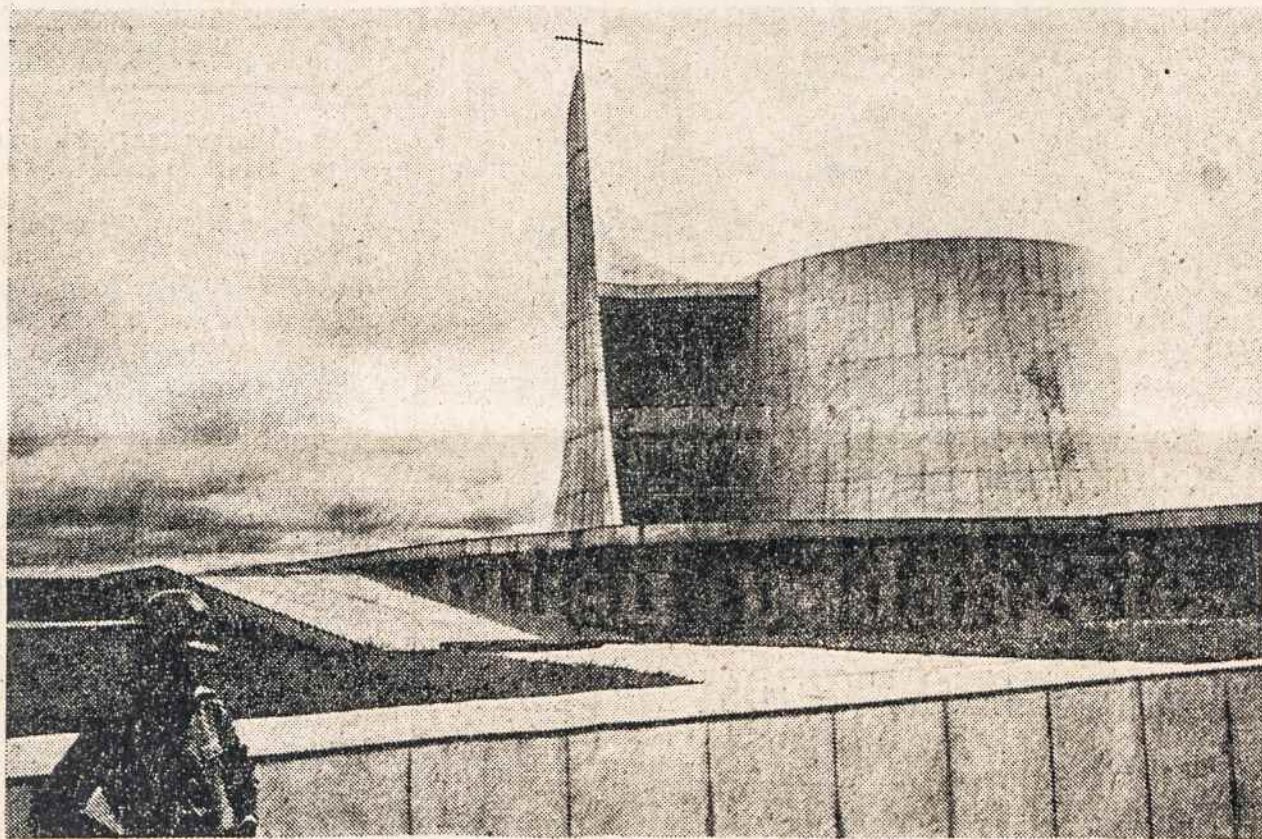
— Kelionėje po Europą turėjau įspūdį, kad ten visur tėra tik laužas (Averell Harriman,

prezidento įgaliotinis).

— Tarptautinės derybos yra sunkios dėl to, kad reikia verstis ne tik iš vienos kalbos ir kitą, bet ir iš vienos ideologijos į kitą (Ignatio Silone, italų rašytojas).

— Rusijos naujausia politika yra lėtai žengti su batų Nr. 54. (Trumanas, buvęs prezidentas).

— Praeitį prisimename ne tam, kad ją atgaivintume, bet tam, kad pasirūpintume jos išvengti (Ben Gurion, min. pirmininkas).

BRAZILIJOS naujoji sostinė — Brazilija — modernia architektūra; čia matome prezidento koplyčią.

PIETRO LEONI, S. J.

VATIKANO ŠNIPAS

IŠTRAUKOS IS KNYGOS „SPIA DEL VATICANO“

(3) BUVO tai naktis iš Didžiojo antradienio ir trečiadienį, pagal Julijaus kalendorių. Šiame krašte rytų apeigų tikintieji, tie gerieji žmonės, prisiminė, kaip Jėzus buvo suimtas ir tampoamas pas Aniją ir Kaifą. Kai tą naktį ir mane buvo nuvedę pas neteisingą teisėją, širdyje jaučiausi pagerbtas.

Tą naktį taip pat pirmą kartą susimąčiau, kad esu arti kankinio vainiko, ir dėkojau Dievui. Man gi buvo pasakyta: „Mes turime priemonių priversti išpažinti visa“. Vaizdavausi, kaip mane ves į požemį ar kitą kurią kankinimo vietą. Tenai: plakimas, tampymas sąnarių, laužymas pirštų, sukaliojimas rankų... Žiūrėjau į sveikas dar savo rankas ir galvojau, kad nebeilgai... Ir vis dėlto tai manęs negąsdino.

Mano kambaryje, kaip ir visuose to kalėjimo gurbuose, nebuvo natūralios šviesos. Naktį ir dieną švytėjo elektrinė lempa tokia įkyria šviesa, kad

akim nedavė jokio poilsio. Buvo pritvirtinta prie nedidelio durų langučio, kankino savo nuolatiniu spindėjimu. Buvo ir kitų kankinusių nepatogumų: kietas guolis, kandžios blakės, trūkumas oro ir judėjimo, nemiga, nešvara, tylą, alkis...

Trečiadienio naktį mane paliko ramybėje. Antram tardymui buvau iškvieistas naktį iš Didžiojo šeštadienio į sekmdienį.

— Na, kaip sekasi? — paklausė pulkininkas.

— Gerai, ačiū.

Paklausęs kelių nereikšmingų klausimų, sustojo ties pačiu kietuoju:

— Ar nepergalvojote, ką esu sakęs?

— Apie ką? Apie tikėjimo išdavimą? Jei taip manote, tai man nebuvo ir nėra ko galvoti. Mano apsisprendimas yra seniai aiškus.

— Tai ką nusprendėte?

— Siomis dienomis nieko nesprenčiau. Tegaliu patvirtinti

ti ankstyvesnį nusistatymą geriau netekti gyvybės, negu išduoti Dievo reikalo.

— E, palikite nuošaly Dievą, kurio nėra. Geriau kalbėkite apie žmones — apie tą jėgą, kuri antisovietinėje veikloje perviršija net fašizmą. Pasakokite apie popiežių, apie Vatikaną, apie Katalikų Bažnyčią, kuri metų metais rengia ginkluotą kryžiaus žygį prieš Sovietų Sąjungą. Prašau man sakyti (čia jis pasilenkė rašyti klausimus ir atsakymus):

K: Kokiai valstybei priklausė, kai antrą kartą atsirado sovietinėje teritorijoje?

A: Esu iš popiežiaus valstybės.

K: Kokias gavote iš popiežiaus instrukcijas, liečiančias Sovietų Sąjungą?

A: Gavau įgaliojimą perduoti laiminimą visiem kenčiantiems šiame krašte.

K: Kokius kitus uždavinius pavedė jums Romos popiežius?

A: Mano uždavinys buvo ir liko skelbti Evangeliją ir teikti sakramentus.

— Tai antraeiliai dalykai. Tai tik priedanga, — pastebėjo. — Prašau atsakyti į šį klausimą (ir rašė):

K: Kokius bendrus ir ypatingus politinius uždavinius popiežius jums pavedė vykstant į sovietinę teritoriją?

A: Jokių. Katalikų Bažnyčia politinių tikslų nesiekia. Jos misija yra vesti sielas į amžinąjį gyvenimą.

Nuo tų mano žodžių prasiėjo ilgos diskusijos, kurių pulkininkas neprotokalo. Jis kalbėjo klausdamas:

— Tai jau! O kodėl Bažnyčia turi tiek kapitalo? Kodėl Vatikanas palaiko ryšius su visais kraštais bei vyriausybėmis, kodėl siunčia savo diplomatus į visą pasaulį? Kodėl popiežius turi pasaulinę valdžią, gina kapitalizmą ir kovoją su proletariatu? Kodėl Bažnyčia su popiežium priekyje komunizmą smerkia? Jeigu siekiate tik sielų išganymo, dėl ko nepaliekate tik bažnyčiose, užuot domėjėsi dalykais, kurie rišasi su pasauliu?

Jam atsakiau, kad Jėzus Kristus savo mokiniams pavedė skelbti Evangeliją ne tikta bažnyčiose ir zakristijose, bet taip pat aikštėse ir nuo stogų. Jis vadino juos žemės druska ir pasaulio šviesa, tešlos ragu ir miestu kalne; dėl to neturime teisės užsidaryti ir slėptis.

— Medžiaginės gėrybės (ne kapitalai, kurių neturime), — aiškinau, — yra reikalingos gyvenimo bei darbo palaikimui. Jūs negalite reikalauti, kad gyvenime tik oru. Popiežiaus „pasaulinė“ valdžia, kurią jūs taip vadinate, tėra kūnas sielai; ji reikalinga, kad galėtų laisvai

vykdyti dvasinę valdžią. Jei popiežius palaiko santykius su kitomis vyriausybėmis ir tautom, tai tik tam tikslui, kad apsaugotų teises Bažnyčios ir tikinčiųjų, gyvenančių visame pasaulyje, ir taikliai galėtų spręsti klausimus, kurie iškyla tarp Bažnyčios ir pasaulinės valdžios. Smerkdama komunizmą, negi Bažnyčia neturi teisės uždaryti durų rėmėjams partijos, kuri pati puola Bažnyčią ir norėtų nuo žemės paviršiaus nutrinti bet kokią mintį apie Dievą? Kai jūs laikotės įstatymo, kuris iš jūsų partijos šalina narius, tikinčius Dievą, kaip gi galite norėti, kad Bažnyčia savo užančių laikytų tikėjimo išdavikus? Užuot priekaištavę, turėtumėte būti dėkingi už paslaugą, jeigu Bažnyčia laikosi atokiai nuo tų, kurie priklauso komunistų partijai. Jūs gi esate pirmieji, kurie sakote, kad komunistas neprivalo bažnyčią lankyti.

— Bet jūs priešinatės komunizmo skleidimui pasaulyje. Štai kodėl mes su jumis kovojame.

— Suprantama, priešinamės, nes einate prieš Dievą ir Bažnyčią. Sakysite: kieno kaltė, kad esame vieni prieš kitus? Jei du asmenys eina tuo pačiu keliu ir vienas staiga puola antro, kaip užpuolikas gali sakyti, kad jis buvo užpuoltas? O taip padarė komunizmas, kuris iš pat pradžių apsisukė prieš Dievą. Vos tikta išvydo

saulės šviesą, išpažino ateizmą, ir vos tik prikopė prie valdžios, pradėjo mirtinai persekioti Dievo Bažnyčią. Tai kieno gi kaltė, kad Bažnyčia ir komunizmas pasidarė priešininkai?

— Kaltė yra Bažnyčios, kuri visada buvo pažangos priešininkė ir rėmėja caro, kaip Viešpaties pateptoj.

Pirmajam priekaištui atremti daviau keletą pavyzdžių. Nurodžiau, kad popiežius Grigalius XIII reformavo senąjį kalendorių, kokių atradimus yra padarę kunigai, kaip Koperninkas ar jėzuitas Angelo Secchi ir k. Pulkininkas ginčijosi su manim dėl Galilėjaus ir Giordano Bruno. Dėl caro aš pasakiau, kad popiežiam nesvarbu, kas Rusiją valdo — Nikolajus II ar Stalinas. Svarbu, kad būtų gerbiamas tikėjimas ir užtikrintos žmonėms prigimtos teisės.

— Kaip gali gerbti tikėjimą, — atrėžė pulkininkas, — jei yra tai sujauktos pasakos ir prasimanymai? Tai būtų nemoksliška.

— Nepakanka pasakyti, kad tikėjimas yra pasakų jaukynys, — pastebėjau. — Reikia tai įrodyti.

— Savaime aišku: jūs garbinate Jėzų Kristų, musulmonai — Alachą, kiniečiai — Budą... Kiek tų dievų yra? Arba imkite Bibliją: joje rašoma, kad Dievas pasaulį sukūręs per še-

šias dienas, kai šiandien mokslas įrodo, kad pasaulio evoliucijai reikėjo milijono amžių. Tikėjimas tvirtina, kad žaibas yra skeliamas Dievo, ir tai natūralios gamtos reiškinys... Ar tai yra moksliška?

— Deja, ne taip jau lengva tokiais argumentais tikėjimą suplikti, — atsakiau. — Norėčiau paklausti, ar tie argumentai yra moksliški? Du dalykai yra aiškiai nemoksliški. Viena, tai sujaukti į krūvą visus tikėjimus ir visus drauge neigti, kad rodytųsi klaidinga ir tai, kas yra teisinga. Antras, nemoksliškas veiksmas — tai spręsti tikėjimo problemą jėga, prievarta, kaip yra pas jus.

— Kokią prievartą mes vartojame?! — šūktelėjo pulkininkas.

— Pavyzdžiui, suiminėjate kunigus. Mane.

— Jūs nesate suimtas kaip kunigas, bet kaip nusikaltes sovietiniam įstatymam.

— Ar taip? Ir dėl to jūs siūlote man išduoti Bažnyčią?

— Jei norite, kad sovietinė valdžia pritaikytų jums savo atlaidumą, turite padėti sutraiskyti Vatikaną užmačias, nukreiptas prieš mūsų kraštą. Prašau atsakinėti į šiuos klausimus (ir pulkininkas pasilenkė vėl rašyti):

K: Be popiežiaus, kas Vatikanas dar jus priėmė?

(bus daugiau)

Čiurlionio kūrybos genijus

Jau praėjo 50 metų, kaip mirė dailininkas ir muzikas Mikalojus Konstantinas Čiurlionis (buvo gimęs 1875 rugsėjo 22, mirė 1911 balandžio 10). Ta pusė amžiaus neužpylė užmaršties dulkėm jo kūrinį, bet priešingai, laikas dar labiau išryškino jo genialumą.

Kur glūdi ta dailininko jėga, kuri iškėlė jo meną į aukštumas?

Trumpai sakant, jo originalume. M. K. Čiurlionis kaip dailininkas pasireiškė 1904 - 1909. Tuo metu Vakaruose, Paryžiuje, jau virė moderniojo meno sąjūdžiai. Jau buvo pasirodę fauistai. Nuo impresionizmo laikų menas vystėsi tokiais greitais šuoliais, kad liko tik žingsnis iki abstraktaus meno. Ir tą žingsnį pirmasis nužengė M. K. Čiurlionis, savo kūrybai suteikdamas iki tol dar neįprastą abstraktų charakterį. M. K. Čiurlionio greita mirtis, vėliau mūsų nesugebėjimas jo kūrybos pristatyti Vakarui, neleido dailininkui išamžinti meno istorijoje kaip abstrakto tėvų, kuriuo laikomas Kadinskis. Čiurlionis darė jam įtakos. Naujose meno leidiniuose Čiurlionis jau minimas kaip abstrakto pradininkas.

Abstraktinis menas, išbratęs iš paveiklo turinį, pasidaro įdomus tik dailininkams su savo tapybinėmis problemomis, gi platesnei visuomenei dažnai nesukelia gilesnių minčių. Tuo tarpu Čiurlionio kūryba turi labai ir labai daug turinio, kuris žiūrovą jau verčia susimąstyti.

Studijuodamas muziką Plungėje, Varšuvoje, Leipzige, M. K. Čiurlionis sekė meno ir mokslo raidą. Jis nuostabiai plėtė savo išsilavinimo akiratį ir tai jam leido giliau pažvelgti į pasaulį. Gi tame įžvelgime būdingas simbolizmas, kuris jo metais buvo toks gyvas Varšuvos intelektualų ir menininkų sluoksniuose. Iš, simbolizmo pradų Čiurlionis ir vystė savo meną, o jo platus išsilavinimas suteikė gilumą.

M. K. ČIURLIONIS

Jis atėjo kaip mąstytojas, filosofas, sprendęs pačias giliausias žmogaus problemas ir jom suteikęs gaivalingo originalumo.

Tas didelis minčių ir jausmų pasaulis negalėjo sutilpti realios tikrovės apibrėžose. Jis plėšė formas ir vedė į naujas sritis — į begalinę fantaziją, kur daiktai virsta aukštesnės būties simboliais.

Reikia prisiminti, kad Čiurlionis pirmiausia studijavo muziką ir sukūrė muzikinių kūrinių. Pradėjęs piešti, bandė sudaryti ir spalvų gamą, o vėliau daugelyje kūrinių vaizdavo muzikinius ritmus, kurie savaime verčia artėti į abstraktą.

Būdinga ir tai, kad Čiurlionis dideliame kūrybos pasaulyje išlieka lietuviškas. Retai kur jis griebiasi aiškių lietuviškų atributų, bet ta simbolinė, lyrinė dvasia, kurios tiek daug liaudies dainose, spindėte spindi iš jo kūrybos. Kokios nuostabių gražių jo "Zemaičių kapinaitės", su kryžiais ir giliu, žvaigždėtu dangum. Kokie fantastiški "Pasakų karaliai", kurie laiko rankose saulę su lietuvišku kaimu!

Anais metais Čiurlionio kūryba buvo tokia originali, kad dabar sunku net palyginimą rasti. Juk visi dailininkai dar laikėsi aiškios tikrovės, nesibrovė į fantastinius sapnų pasaulius. Čiurlionis, pasirodęs

pirmose lietuvių dailininkų parodose, buvo tikras unikumas, ir todėl, kaip ir visi naujų pradinių, net nesuprantamas, peikiamas.

Romain Rolland apie Čiurlionį

Čiurlionio pripažinimas pirmiausia atėjo per rusus. Vėliau jis įsitvirtino ir savoje tautoje ir išėjo toliau į Vakarų pasaulį.

Juo buvo susidomėjęs pasaulinio garso rašytojas Romain Rolland (1866 - 1944), Nobelio premijos laureatas (1916), parašęs nuostabias monografijas apie Beethovną ir Mykolą Angelą. Norėjo ir apie Čiurlionį parašyti knygą, bet jo sveikata ir prasidėjęs antrasis pasaulinis karas šį darbą sutrukdė. Jei būtų Romain Rolland tokia knygą parašęs, tikrai būtų išgarsinęs Čiurlionį vi-

LOS ANGELES kultūros klubo aktorai Ona ir Andrius Mironai skaito M. K. Čiurlionio laiškus. Nuotr. L. Briedžio

A. BARONO "VIENIŠI MEDŽIAI"

JURGIS GLIAUDA

George Orwell savo pagarsėjusiam romane "1984" mėgina pranašauti, kad "big brother", Justo Paleckio pristatomas kaip "vyresnysis brolis" 1984 neįribotai viešpataus pasaulyje. Kitaip mano mūsų Aloyzas Baronas, imdamas savo "Vienišiems medžiams" sugrįžimo Lietuvon temą ir paženklindamas ją, mūsų džiaugsmui, — 1970 metų data.

Tais metais Vytautas Bruknyš grįžta iš sočios Amerikos į Lietuvą, į savo tėvo dvarą Gulbinus. "Dvidešimt penkeris metus jis vaikiojosi po svetimus kraštus". — rašo autorius, — "skubėjo metai, griuvo karalystės, žmonės gyveno, mirė, gimė", ir po visų negandų ir laukimo, Bruknyš grįžta į savo Gulbinus.

Jeigu poetas, grįždamas namo, vaizduojasi pasimatymą su obelaitėmis ir spėja: "Sugrįžęs į namus, nebepažinsiu jūsų, jaunutės obelaitės", (F. Kirša), "vienišų medžių" sugrįžėlis Bruknyš sugrįžta realistiškai, be saldžių idilių apie obelaites. Jis mato nugyventą dvarą, nualintą kolchozo chaosą, ir kontrastu poetiškai polėkiui: "rankas iškėlęs saulėn, su plakančia širdim pagarbinsiu Dievulį ir nubučiuosiu taip, kaip niekas nebūciavo..." (F. Kirša). Bruknyš išgyvena: "kažkoks keistas jausmas jį puolė, kaip degantis ledas".

Ir jis prataria suėjusiems jį sutikti buvusiems kolchozininkams:

same pasaulyje. Jis Čiurlionio kūrybą labai tiksliai suprato, ją vertino ir gerbė. Tai matyti iš vieno laiško, rašyto 1930 balandžio 10 Sofijai Kymantaitei-Čiurlionienei:

"Štai jau penkiolika metų, kai aš netikėtai susidūriau su Čiurlioniu (puslapiuose vieno rusiško žurnalo, kuris, berods, vadinosi Apolonas) ir buvau tiesiog pritrenktas.

"Nuo to laiko aš nesilioviau, net ir karo metu, ieškojęs būdų geriau jį pažinti. Tai nebuvo lengva. Tačiau vis dėl to man pavyko gauti dvi knygas su jo darbų reprodukcijomis. Viena jų B. A. Lemano "Čiurlionis", kita — Stasio Šalkauskio "Ant dviejų pasaulių ribos". Knygos, kurias Jūs malonėjote man atsiųsti, puikiai papildė tas apžvalgas.

"Tiesiog neįmanoma išreikšti žodžiais, kaip aš esu paveiktas to iš tiesų magiško meno, kuris sugebėjo praturtinti ne tik tapybą, bet ir žmogiškąją viziją polifonijoje (kontrapunktai ir fugos) bei muzikos ritmikoje. Koks galėtų būti to vaisingo atradimo išvystymas didelių erdvių tapyboje, monumentaliose freskose! Tai naujas dvasios kontinentas, kurio Kristupu Kolumbu lieka Čiurlionis.

Vienas bruožas, mane nustebinusiu, daugelyje jo paveikslų kompozicijų, — tai reginys, kuris atsiveria nuo kažkokio bokšto viršūnės ar svaiginančiai aukštos sienos ir beribes tolimas. Aš klausiu save, kas galėjo pagimdyti tuos išpūdžius tokiame krašte kaip jūsiškis, kuris, manau, neteikė jam tų aukštumos motyvų. Įsivaizduoju, kad jo paties turėjo būti išgyventi tokie apsvaigimai ir tas sklendiančio skridimo jausmas, kuris kartais apima prieš užmiegant".

Toliau Romain Rolland keiliais sakiniais paliečia Čiurlionio muziką ir savo sveikatą. Įdomus laiško priedas:

"P. S. Pastebiu, kad mano laiško data yra ta pati, kaip ir vienos Jums brangios sukakties. Su pagarba prisijungiu prie Jūsų atsiminimų.

"Stravinskis, man taip pat yra kalbėjęs su simpatija apie Čiurlionio darbus. Jis sakėsi turėjęs vieną jo paveikslą.

"Tikėkite, kad Kaunas ir jo muzėjus būtų buvę mano kelionės vieta, ir man būtų buvę didelis džiaugsmas atvykti pasveikinti Jus. Šiaip ar taip, aš noriu tikėti, jog kada nors man pasitaikys proga pamatyti Jūsų senovinę Lietuvą, kurios vardas mums visiems sukelia tiek paslapčių. Aš reiškiau savo karštą simpatiją heroiskai valstiečių tautai, sugebėjusiai išsaugoti kovų ir šimtmečių trukusių kentėjimų kainą savo laisvąją dvasią ir savo skambiąją, plačiai išsivysčiusią kalbą".

P. J.

MODERNUSIS MENAS

IMPRESIONISTAI PASUKA MENĄ NAUJU KELIU

Istorija nežino pasigailėjimo. Laimėk arba žūk! Čia meno pasaulio taškas ir įbesta lazda su gairele, kur reikia įmušti golfo kamuoliuką. Žodis modernus (naujas) visada egzistavo ir egzistuos! (Gotika buvo moderni prieš bizantiką, renesansas buvo modernus prieš gotiką ir t.t.). Keičiasi meno mokyklos, meno filosofija, nes ji priklauso nuo naujų politinių, ekonominių ir dvasinių bei moralinių veiksmų.

Nauji išradimai, atradimai ir naujos filosofinės gyvenimo santvarkos perskaičiavimai 19 a. pagimdė ir naują meną. Pats impresionizmas, kaip kas mano, nebuvo revoliucija, o tik evoliucija, bet jis galutinai atskyrė ir atidalino senąsias meno (claro oscuro) tradicijas nuo naujųjų.

Impresionistinių pradmenų randame daug kur meno istorijoje, net pas Titiano, El Greco, Rembrandt, Rubens, ypač 18 a. gale ir 19 a. pradžioje Goya tapyboje (jo paskutiniai darbai siekia 19 a. pradžią). O romantiškas Delacroix (miręs 1863) bando net spektro paletę nustatyti, ką keletu metų vėliau padaro impresionistai.

Tačiau skandalas, įvykęs Paryžiuje 1863-64, galutinai įpilietina impresionistines mintis. Tai panašu į revoliuciją, nes galutinai nutraukiamas ryšys su senąja meno mokykla ir išduodama gimimo metrika naujai.

Impresionizmo gimimas

Vieni ta data laiko 1863, kiti 1864. Pirmieji savo teigimus grindžia Ed. Manet paveikslu "Pusrytis pievoje" nupiešimo data 1863. Paveikslas buvo atremtas iš parodos ne dėl naujų tendencijų, o dėl "stokos moralės". Antrieji laiko 1864 tikrą data, nes tais metais buvo atidaryta "atmetusiųjų" paroda (taigi ir E. Manet).

Svarbus ne tas skandalas, kuris nuėjo iki paties imperatoriaus Napoleono III, svarbi visai nauja tapybinė filosofija ir teorija, kuri buvo sukurta tuo metu ir keletą metų vėliau

LEONARDAS ANDRIEKUS

Atminimai

Vakaras nudažo
Debesėlių pakraščius —
O stiprumas jo spalvos!
Blunka atminimai,
Kaip Čiurlionio temperos,
Kuo labiau išsaugot
Nori juos.

Atminimai mano —
Debesys nublukę —
Spalvomis jau nežėrės.
Visos spalvos žėri,
Iškvotos rudenio,
Ant klevų, ant uosių,
Ant svėrės ...

Medis

Praeidamas pro nuogą medį,
Mačiau senus lizdus.
Ar begalės juose nakvoti paukščiai,
Parlėkę šį pavasarį,
Man nepasakė medis.

Jie buvo pilno džiaugsmo centrai —
Tie palikti lizdai.
Juose lakiausias mūsų giesmės noko
Ateinantiems pavasariams —
Jau laikas jas pradėti.

Gal reikia, kad pragystų pirmas
Ne paukštis, o žmogus —
Giedok, žmogau,
Kuriam šią naktį siūlyti nakvynės
Po savo šakomis
Nedrįso nuogas medis.

DAIL. K. ŽOROMSKIS

(Kalba, pasakyta kovo 26
Brooklyno jaunųjų dailininkų
parodos atidarymo proga)

ir davė tapybai (ir visam vaizdiniam menui) visai naują kryptį.

Impresionistai galutinai išanalizavo ir nustatė spektro paletę ir dėka šių studijų surado ketvirtąjį elementą tapyboje.

Mano išmanymu, šis ketvirtasis elementas, inėšis visai naują gamtos ir šviesos sampratą, galutinai atskiria naująją mokyklą nuo senosios.

Trys elementai dominuoja renesancinėje, barokinėje, klasiikinėje ir visoje claro-oscuo tapyboje.

Forma, šviesa ir šešėlis

Forma išreiškiama per šviesą ir šešėlį. Impresionistai, analizuodami spektro paletę, pagaliau supranta, kad šviesa yra ne kas kita, kaip įvairių spalvų junginys (dėk atitinkamai spalvą prie spalvos — gausi šviesa). Taigi, spalva yra šviesa ir šviesa yra spalva! Šis ir yra ketvirtasis elementas!

Sio elemento vedami, nuėjo dar toliau: šviesa virpa (spinduliuoja), taigi ir spalva drobėje turi virpėti — spinduliuoti, kad gautųsi vaizdas tikresnis ir natūralesnis (Claude Monet, Camille Pissaro, Alfred Sisley). Seurat ant šito pagrindo sukuria devisionistinę arba pointelistinę teoriją. Jis surado, kad spalvinis tonas arba dažas, padėtas šalimais kito spalvinio tono, spinduliuoja vienas į antrą taip, kaip daiktas, stovėdamas šalia kito daikto, reflektuoja jo šviesas. Tuo būdu, jis sako, nėra jokio reikalo maišyti dažą su dažu. Ir be maišymo refleksų pagalba iš tam tikro nuotolio gausi reikalingą toną.

Seurat mirė labai jaunas, bet jo teorija rado atgarsio ne tik postimpresionistų Cezanne, Van Gogh ir Gaugin tapyboje, bet ir visame 20-to amžiaus įvairiausių tapybos krypčių susikryžaviame, bendrai vadinamu — modernusis menas.

Kai 18 ir 19 šimtmečio pseudo klasikinis akademizmas buvo įstūmęs dailininką į akligatvį, tai 19 amžiaus antrosios pusės nauja filosofija sukėlė vėl entuziazmą naujiems ieškojimams ir naujausiom galimybėm. Rezultate,

per šimtą metų išaugo daugiau kryptų ir vardu, negu jų buvo per 19 šimtmečių.

Tai parodo, kaip nauja ir gyvybinga idėja sukelia žmogaus kūrybingąsias galias ir pakelia jų potencialą.

Pats impresionizmas tęsėsi apie dešimtį metų. 1880 jau visame stiprume pasirodė postimpresionistai: Cezanne, Van Gogh, Gaugin, Tolose Lautrec. Postimpresionistų ir impresionistų idėjos dar skiriasi ne daug. Impresionistai Claude Monet ir Camille Pissaro, beieškodami atmosferos — šviesos, tai yra, spalvos virpėjimo, beveik visai pašalina liniją iš daikto. Seurat ir jo pasekėjai, kaip Signac, visiškai išjungia liniją iš formos (daiktas matoamas tik per eilę įvairių spalvinių taškų virpėjimų). Postimpresionistai vėl grąžina liniją ir formą (dažnai ją net tamsesniu dažu aprėždami). Jie formos konstrukcijos beieškodami tam tikra prasme priartėja prie kubizmo (ypač Cezanne ir Gaugin).

Cezanne dar paskelbia gamtos prastinio idėją: reikalinga ne gamtos kopija, bet turinys. Visa, kas kluodo paveiklo konstrukcijai, turi būti pašalinta.

Impresionistų ir postimpresionistų paveiksai, sprendžiami pagal 4 elementus, pasidaro visai nebepanašūs į buvusiuosius. Vietoje formos, išsprestos per šviesą ir šešėlį, atsiranda visai nauja spalvinė samprata apie šviesą ir šešėlį, tuo pačiu ir apie naują spalvinę harmoniją. Vietoje oscuro (šešėlio ištaisai monotoniško ir tamsaus) atsiranda tik įvairiausių tamsesnių spalvų harmonija; vietoje linijinės perspektyvos — atmosferos tikrovė, su tikresnės šviesos ir spalvinio nuotolio pajautimu.

(Bus daugiau)

JAUNŲJŲ DAILININKŲ parodoje New-Yorke. Nuotr. V. Maželio.

Seniau riejosi, dabar - ašaras lieja

Kovo 24 Chicagoje mirė buvęs „Laisvės“, „Vilnios“, „Naujosios Gdynės“ ir kitų komunistinių laikraščių redaktoriaus **Albertas Vabalas** — **Leonas Prūseika**. Ir Antanas Bimba, ir Rokas Mizara, ir Vincas Andrusis, ir kiti Amerikos lietuvių komunistų vadeivos pravirko krokodilo ašaromis. Ypatingai verkia Rokas — Rojus Mizara: jis „Laisvėje“ paskelbė apie Prūseiką eilę pagarbių straipsnių, atspausdino komunistinės ALDLD atsišaukimą ir su savo Jieva išbūdėjo į laidotuves.

A. Vabalas gimė 1887 lapkričio 10 Daugėlaičių km., Virbalio vlsč., Vilkaviškio aps. Baigęs Liepojos gimnaziją, 1907 įstojo į Petrapilio universiteto teisių fakultetą, bet po dvejų metų dėl savo veiklos socialdemokratuose buvo areštuotas ir išstremtas visam gyvenimui į Sibirą. Iš ten pabėgęs, 1911 paibaigoje Leono Prūseikos pavarde (jo motina buvo Prūseikaitė) atvyko į Ameriką ir įsijungė į socialistų veiklą. Beveik per 50 metų buvo vienas iš aktingiausių lietuvių socialistų, o vėliau komunistų vadų. Jis atvažiavo Amerikon šiek tiek anksčiau už Bimbą ir Mizarą, o, be to, šiuodu, palyginus su Prūseika, yra beveik bemoksliai.

Po bolševikų revoliucijos Rusijoje pasireiškė komunistų judėjimas ir Amerikoje. Tada įvyko ir lietuvių socialistų skilimas: Prūseika, Mizara, Bimba nuėjo su komunistais, o dr. Pijus Grigaitis liko vadovauti socialistams.

RAUDONIEJI SUSIRIEJA

Mizara iš karto linko į Prūseiką, bet pamatęs, kad Bimba savo organizacijose laimi, nuo Prūseikos nusisuko, pasidarė Bimbos tarnu ir „leitenantu“ (Prūseikos terminas). Prūseika išėjo į „opoziciją“, išleido „spausdintą“ „Buletinį“, gi nuo 1931 lapkričio 18 Brooklynne pradėjo leisti savaitraštį „Naujoji Gdynė“ ir organizuoti naują draugiją. Susikilo visos raudonosios Amerikos lietuvių kolonijos. Prasidėjo tarp Bimbos ir Prūseikos kelerius metus trukusį žiauri kovą. Ta kova ypač buvo aštri, kai kiekvienoje beveik kolonijoje veikė abiejų vadeivų draugijos. Susirinkimuose būdavo net ir kruvinų susirėmimų. Spaudoje abidvi grupės šmeižė viena kitą.

A. BARONO „VIENISI MEDŽIAI“

(Atkelta iš 4 psl.)

ros knygos autorius yra „aprašytojas“, surėgęs vos pakeliamą tomą, bet problematikos, ir meistriskai išvaikęs visas problemas iš tragiškiausio gyvenimo; Baronas prisotino „Vienišus medžius“ visu kompleksu problemų, pavertęs prozaikišką sugrįžimo reiškinį degančių vulkanu ir apreiškęs save rašytoju, kontrastuojančiu man su „aprašytojo“ titulu.

Klasiškesnio negali būti pavyzdžio su E. Hemingway „The Oldman and the Sea“. Toje 120 puslapių knygoje aitrų problematiką ir filosofinę simboliką rado savo gal tik šimtmečių bėgyje atkartojamą junginį.

Gyvenimo kitimui pastatęs priešprieša gamtą, Baronas išgauna ryškius iki apčiuopiamumo paveikslus, kada Bruknys gamtos vaizde randa visa tai, ko jis ilgėjosi ir apie ką jis svajojo svetur. Gamta atsiskleidžia skaitytojui bemaž kas puslapis ir priverčia jį, kartu su Brukniumi, jaustis tais vienišais medžiais, iki neatpažinimo pakitusiame gyvenime ir žmonių dvasioje.

Bruknio sumanymai, aišku, sutinka visišką pasipriešinimą dvasioje tų, kurie vargo tame kolchoze (Bruknio dvare), priprato jį laikyti savu, priprato

kaip tik mokėjo. Tik pavartykime „Laisvės“, „Vilnios“, „Naujosios Gdynės“ tų laikų betrupančius pageltus lapus. Anot Prūseikos laikraščių, Bimba — tai „amžinas kvailys“, „nė vienos dienos nėra gyvenęs be kokio nors skandalo“ (Buletinis Nr. 2), „bimbizmas yra didžiausias lietuviškosios buržuazijos pagelbininkas“, „kas žino Bimbos biografiją, tas spiaudą ant jo“, bimbinių skaldomoji veikla — tai „arklinė operacija“ (visos 3 cit. iš Prūseikos str. „N. G.“ 3 nr. (31 m.). „Bimbizmas tai politinis šarlatanizmas“, Mizara — „mizerna figūra“, „jo dora tipinga čigoniska“ (N. G. 1 nr. 1932, Prūseikos str. „Laisvė paversta į dumblynę“; J. Bano pareiškimas ten pat).

Bimbiniai, turėdami du laikraščius, spiaudė Prūseiką dar žiauriau, vadindami jį tiesiog renegatu (Vilnis 1931.12.8, Laisvė 309, 1931, 3, 1932 m.), imperializmo palaikytoju (Laisvė nr. 2, 1932), jo „Naująją Gdynę“ pravardžiavo „Naująją Klampyne“, o Prūseika atsilygindamas „Laisvę“ titulavo „Nelaisvę“. Laisvė pradėjo šmeižti net Prūseikos tėvą; atsilygino ir Prūseikos „N. G.“, užkabindama „Vilnios“ Krakaičio tėvą, kaip buržujų ir jo brolių kaip kunigą. 1931 lapkričio 29 Philadelphiaje prakalboje Bimba, netekęs pusiausvyros, išvadino Prūseiką pasiutusi. Bimbos — Mizaros — Andrusio žmonės išmetė Prūseiką iš ALDLD Amen. Liet. Darbininkų Literatūros djos), kurią pats Prūseika 1915

LIETUVIŠKO DARBO UOLUS DALYVIS

Izidorius Tarulio tėviškė yra gražiajame Zarasų krašte. Jis gimė 1891 balandžio 5 Uženiškių km., Vajesiškio parap., kurios ribose yra 12 ežerų. Baigęs Vajesiškio pradž. mokyklą, keletą metų gyveno Taline (estijoje), Petrapilyje ir Kronštate (Kotlino saloje). Dirbo statybos bendrovėje. Vakariniuose kursuose pasirengęs, įgijo 4 klasių cenzą. 1911 pavasarį emigravo Amerikon ir apsigyveno Chicagoje, kur per penketą metų apsitvarkė darbo reikalus, lankė anglų kalbos kursus. Pradėjo rašinėti žinles, korespondencijas, vėliau

isteigė, o taip pat ir iš lietuvių komunistų frakcijos. Iš tos pat draugijos buvo išmestas ir komunistinis „rašytojas“ V. Jakštys — Senas Vincas, jo duklė Elzbieta (Laisvės 7 nr. 1932) ir visa eilė kitų Prūseikos sekėjų, kurių buvo labai daug. nes ištisos raudonosios kolonijos perejo į Prūseikos pusę. Pradėta išmestiesiems priverstinai išmokėti „Laisvės“ akcijos. Kilo didelis sąmyšis ir aiškinimasis, kai Prūseika paskelbė, kad akcijos išmokamos ką tik grįžusio iš Maskvos R. Mizaros parsivežtais iš Z. Aleksos — Angariečio pinigais.

1932 gegužinėj prakalboje Detroito A. Bimba paskelbė, kad L. Prūseikos „skloka“ yra išdavikiška ir kad Amerikos komunistų partija su ja neturi nieko bendro ir nepriima aukų. Tada Prūseika birželio 9

TEV. PLACIDAS BARIUS, O. F. M., (d.) apdovanoja pinigine dovana geriausią Toronte šeštad. mokyklos mokinę Onutę Virbūnaitę. Kairėje — mokyklos vedėjas J. Gustainis.

Jonas Juodvalkis, Cicero, Ill.

ir straipsnelius. Kai mažai raštingas ateivis, niekuomet laikraščio rankoje neturėjęs, tik iš maldaknygės skaitęs, nuo kito nugirdo, kad apie jo kaimyną arba net apie jį patį laikraščiai rašo, jis pats užsisakė ir tapo nuolatinio prenumeratoriumi. Antai, angliakasių apylinkėje, Taylorville, Ill., miestelyje, anksčiau gyveno kelios dešimtys lietuvių šeimų ir nė vieno laikraščio neskaitė. Kodėl? Anais laikais ten nebūta korespondento. Tokių vietovių Amerikoje labai daug. Nuo Iz. Tarulio bendradarbiavimo šiemet sueina 50 metų.

Nuo 1916 Iz. Tarulis yra Cicero lietuvių namų savininkų klubo dalyvis, Cicero lietuvių raudonosios rožės narys, nuo 1926 su mažomis pertraukomis pirmininkauja SLA 301 kuopai. 1935 vasario 16 Tarulis, keletos kitų padedamas, įsteigė zarasiškių klubą, kuriam ir dabar pirmininkauja. Lietuviškiems reikalams šio klubo nuopelnai dideli. Antai, 1947 vasario 16 klubas aukojo po 50 dol. Altui, lietuvių senelių prieglaudai ir lietuvių našlaičių

PHILADELPHIA, PA.

Kovo 24, 25 ir 26 Philadelphiajos visuomenei šv. Andriejaus bažnyčioje labai sėkmingai pravedė rekolekcijas kun. L. Jankus iš New Yorko. Gražiais ir taikliais pavyzdžiais, dažnai paimtais iš Lietuvos ir lietuvių gyvenimo, ir papuošdamas jais savo pamokslus, rekolekcijų vedėjas konferencijas padarė gilaus religinio ir tautinio susikaupimo valandomis.

Kovo 26 a. a. prof. K. Pakšto minėjime labai turiningą paskaitą apie vėlonių skaitė Ant. Bendorius.

Kun. L. Jankui ir Ant. Bendoriui už atvykimą į Philadelphiają ir už jų gražų žodį reikšia nuoširdų acių

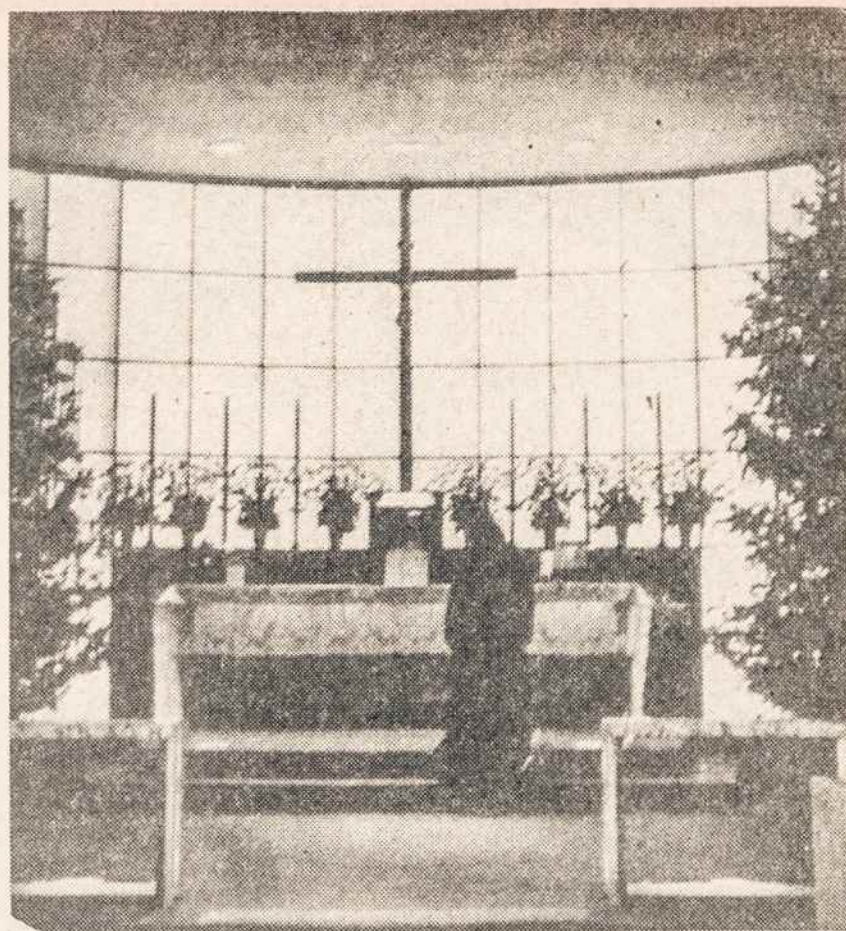
Philadelphijos Ateitininkai

„N. G.“ įdėjo Amerikos komunistų partijos padėkos fotografiją, oficialiame partijos blanke, kur 1932 balandžio 22 dekojama „N. G.“ už 10-dol. 50 ct. auką. Po to atsirado ir daugiau Prūseikos sekėjų aukų, paskelbtų „Daily Worker“ komunistų laikraštyje.

Sunku būtų aprašyti visus susirijusių bimbinių, mizarininkų — prūseikininkų ilgai užtrukusių kovos etapus ir pavaiduoti visus koliojimus ir vie ni kitų dergimus. Bet ir be to juk bus aišku, kad ir Bimba, ir Mizara, ir Andrusis dabar turi labai pasitempti, kad jų ašaros prie Prūseikos kapo atrodytų nuoširdžios. Seniesiems amerikiečiams jos vistiek liks tik

KROKODILO AŠAROS

Juk, ar ne juokingai atrodo, kai gyvas tiek kartų spiaudų, Nukelta į 6 psl.)

PRANISKONŲ PRISIČĖLIMO parapijos Toronte didysis altorius.

PRISIČĖLIMO PARAPIJA TORONTE

Toronto lietuvių Prisičėlimo parapija, kurią sukūrė ir tvarko pranciškonai, išleido praėjusių metų savo veiklos iliustruotą apžvalgą. Leidinys turi 126 psl., iš jų 30 psl. skirta skelbimam. Kituose puslapiuose plačiai apžvelgta parapijos veikla.

Parapijai priklauso 1320 šeimų. Praeitais metais mirė 8, sutuokta 17 porų, krikštų buvo 68, prie pirmos komunijos priėjo 81.

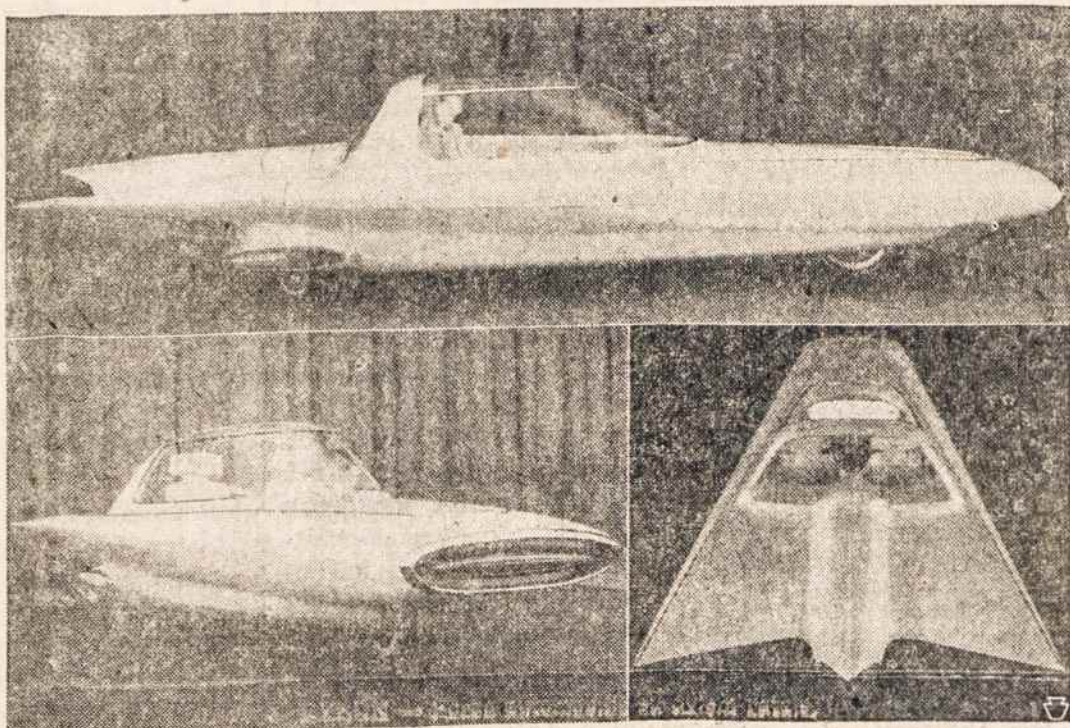
Pajamų praeitais metais turėjo 194.788,62 dol. Daugiausia pajamų davė salė ir prie jos esanti kavinė — 133.032, 22 dol. Išlaidų buvo 194.793,68 dol. Iš jų — skolos grąžinta 82.224,68 dol.

Parapija buvo pradėta kurti iš nieko, reikėjo pirkti sklypą, statyti salę ir koplyčią. Taip susidarė nemaža skolų, bet, sumaniai tvarkoma, parapija kasmet išmoka nemažą skolų. Jų dar liko 185.913,84 dol.

Fordas išleidžia dviejų ratų automobilį

Gyron sunkiai įsivaizduojamos trikampio formos (delta-shaped) automobilis, dviem ratais, vietoje įprastų keturių, pirmą kartą išstatytas tarptautinėje automobilių parodoje New Yorko, šio mėnesio pradžioje.

Fordo automobilių bendrovės planuotojai įsitikinę, kad šis naujo stiliaus dviejų ratų automobilis ateityje bus plačiai naudojamas. Mašinos pusiasvyra išlaikoma specialaus įtais (gyroscope) — „vilkelio“. Šiam įtaisui nustojus veikti, automatiškai nusileidžia du mažai ratukai užpakalinėje mašinos dalyje. Apsaugos ratai taip pat automatiškai pakyla, kai „vilkelis“ — gyroscope — pasiekia reikiamą apsisukimų greitį.

GYRON — Fordo automobilis su dviem ratais.

IŠ VISUR

— Washingtono dienraštis „The Evening Star“ kovo 30, prieš Velykas, pirmajame puslapyje išidėjo spalvotą nuotrauką, kurioje rodoma, kaip Lietuvos pasiuntinybėje dązo lietuviškus margučius tautiškais rūbais apsilikę Elena Jurgelaitė ir Virgilius Viliamas.

— Vysk. V. Brizgys balandžio 23 Montrealyje, Kanadoje, Aušros Vartų lietuvių parapijoje teiks Sutvirtinimo sakramentą. Parapijos klebonu yra T. J. Borevičius, S. J.

— Sofija Lukauskaitė - Jasaitienė kovo 29 sulaukė 60 metų. Yra gimusi, augusi ir veikusi Šiauliuose. Aukštusios agronomijos mokslus išėjusi Vokietijoje. Šiauliuose ji dirbo savo specialybėje ir įvairiose visuomeninėse bei labdaros organizacijose. Karas ją išbloskė iš Lietuvos kartu su vyru dr. Domu Jasaičiu ir vaikais — Elena ir Stasiu. Dabar su vyru gyvena Tampa Fla. Duktė yra ištekejusi už dr. K. Valiūno, gyvena New Rochelle, N. Y.; sūnus St. Jasaitis, baigęs medicinos mokslus, dirba Bostone. Solenizantė yra duklė žinomo adv. Lukausko, mirusio 1925. Lukauskų šeima Šiauliuose visiem buvo labai gerai žinoma.

— Ateitininkų Federacijos Tarybos posėdžiai bus balandžio 15-16 Chicagoje, Jaunimo Centro namuose. Darbotvarkėje: pranešimai ir aktualieji bei programiniai klausimai.

— Dr. Juozas Meškauskas, mirus dr. A. Sapokai, įeina į Ateitininkų Federacijos Tarybą nauju nariu kaip sekantis kandidatas.

— Toronte gegužės 7 yra ruošiamas minėjimas pagerbti vėlonių istoriką dr. Adolfą Sapoką, mirusį kovo 9. Bus paskaita apie vėlonies mokslinį bei visuomeninį darbą ir meninė programa.

— Igno Malėno spalvotas elementorius, kuriam jis paskyrė savo 25 metus triūso, jau atiduodamas spausdinti. Seniai lauktąjį elementorių rudeniį jau turėsim ir galėsime mokyti vaikus skaityti pačiu naujiausiu metodu. Išmokyti skaityti reikia ne daugiau, kaip pusės laiko, kiek jo praverčia su kitokiu elementorium.

Connecticut apskr. LDS valdyba 1961 metams sudaro: pirm. S. L. Šrupšas, Hartford, Conn.; vicepirm. M. Karanauskienė, Waterbury, Conn.; sekr. N. Meškūnienė, Waterbury, izd. A. J. Patekis, Hartford; izd. globėjai — Armitis ir A. Mazalas, abu iš Hartfordo; atstovas į LDS seimą — St. L. Šrupšas.

SAULĖ KRYŽIUOSE

LEONARDO ANDRIEKAUS, O.F.M., religinių patriotinių eilėraščių knyga, 208 psl., iliustruota dail. T.Valiaus. Graži poezija, gražiai išleista, verta įsigyti visiems. Kaina 3.00 dol.

GARBĖ DIEVUI

Kun. Kaz. Senkaus, senos ir naujos giesmės su maldomis. Išleido Tėvai Saleziečiai Italijoje. Visos giesmės su gaidomis, mažo formato, 350 puslapių. Vienintelis lietuviškas giesmynas tinka bažnyčioje ir namuose. Kaina 3.00 dol. Gaunamos Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Avenue Brooklyn 21, N. Y. Tel.: GLenmore 5-7281.

Darbšti mergiotė

Tėvas giriasi savo draugui: "Tik įsivaizduok, kokia yra darbšti mano duktė Nancy! Ji dirba dieną ir naktį. Aštuonias valandas pradirba krautuvėje; popiet eina į kiną ir nurodinėja vietas; vidurnaktį eina į restoraną ir priima svečių rūbus". Draugas nustemba: "Tai kada ji išsimiega?". Tėvas paaiškina: "O, ji pakankamai išsimiega krautuvės lange rodydama, kaip patogiu išsėdintis ant gero spyruoklinio čiužinio".

Kerštas, kuris kvepia...

Vienas bankas užgavo indėlininką, kai nesutiko jam duoti paskolos. Po kelių dienų tasai atėjo su brangenybių dėžute ir susitarė, kad ji būtų saugojama seife. Po trijų dienų visa banko patalpa pakvipo dvokiančia žuvimi. Niekas negalėjo dirbti. Banko direktorius turėjo gauti valdžios leidimą dėžutę atidaryti, nes indėlininkas buvo išvykęs, o be jo sutikimo bankas neturėjo teisės dėžutės liesti.

Sykštuolių statistika

Neapolyje amerikiečiai turistai teko praieiti pro elgetą. Darbštus amerikietis paklausė išmaldos prašančio: "Tai kodėl nedirbi? Nereikėtų elgetauti". Elgeta atsakė: "Sir, aš kaip tik dirbu. Aš sudarinėju statistikas Galupui: tikrinu, kiek pasitaiko sykštuolių iš 100 turistų".

Darbingi akademikai

Prancūzų aukštoji akademija (Academie Francaise) ruošia prancūzų kalbos žodyną. Per 25 metus darbo tęsėsi prieiti prie C raidės. Kad darbas būtų paskubintas, žodyno redaktoriai nutarė savaitinius posėdžius baigti 5 val. popiet, užuot 4:45 val.

Šuniška propaganda

Stockholme, Švedijoje, vieno pobūvio metu japonų ambasadorius buvo paprašytas pasakyti, ką nors linksmaus ir dar negirdėto apie savo kraštą. Jis pasakė: "Pereitais metais Japonijoje šunys aprijo 6875 laiškanėlius Bolševikinės avys".

Norvegijoje po 10 metų bandymų ir triuso vienas ūkininkui pavyko užveisti raudonos vilnos avis. Komunistiniuose kraštuose, sakoma, tai gali sutaupti vilnos dažymo išlaidas.

TO PLACE,
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Call LO 3-7291

SUMMER CAMPS

CAMP CLARE - VUE
Boarding and Day Camp for Girls
6 to 15 Years - Phone: GR 8-3930
Hastings-on-Hudson, N.Y. - SEASON:
July 2 - August 20 - \$300; 6-Week
Period - \$260; Weekly - \$45. Special
rate for more than one girl in family.
Booklet sent upon request - Conducted
by the Sisters of St. Francis. ST. CLARE
ACADEMY, Hastings-on-Hudson 6, N.Y.

Happy Easter

LU-ROCK LUMBER CORP.
322 W. Montauk Highway
LINDENHURST, L.I., N.Y.
TU 4-1115

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKSTELĖS

(Long Play Hi-Fi Lithuanian Records)

Dainos iš Lietuvos, sol. L. Juodis su Rūtos chorų: 16 dainų	\$3.50
Mano Lietuvos Prisiminimai, L. Juodis: 14 liet. dainų	5.00
Christinas Carols Sol. L. Juodis, angliskai mažo formato Pl.	1.00
Pavergtos Tėvynės dainos ir šokiai: Jokubas J. Stukas Nr. 1;	4.00
Lietuviškos dainos ir šokiai, Monitor Co. 16 dainų ir šok.	4.50
Lietuviškos dainos, Bostono liet. mišr. choro 17 dainų	4.50
S. Barkus radijo vak. dainuotai, 10 dainų ir 10 kalėd. giesm.	5.00
Rožės ir tylūs vakarai, V. Stankus, 11 šokių muzikos	6.00
Lietuviški maršai, Br. Jonušas, įgrota 12 liet. patriotinių maršų	7.00
Liet. dainų ir operų rinkiniai, J. Karvelis 10 plokštelių po	5.00
Dainos iš Lietuvos, sol. L. Juodis su Rūtos chorų — stereo	4.50
Alice Stephens Liet. kompozitorių 3 kuriniai	5.00
Alice Stephens Liet. kompozitorių stereo 3 kuriniai	6.00
A. Stephens iš rūtos šalies, 10 dainų ir 7 kalėdinės giesmės	5.00
Čiurlionio ansamblio Mes padainuosim, 16 liet. dainų	6.50
Čiurlionio ansamblio, Mes padainuosim, 16 liet. dainų — stereo	7.50
Milžino paunksmė, B. Sruogos, Montrealio Liet. Dramos teatro	
3 valandų vaidinimas trijose plokštelėse albumas	15.00

PLOKSTELIŲ ALBUMAI GAUNAMI:

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE

910 Willoughby Ave.

Brooklyn 21, N. Y.

GALVOS SKAUSMAI IR MIGRENA

DR. A. GRIGAITIS

Sakoma, jog kas dieną 15 milijonų amerikiečių vargina galvos skausmai. Reikia skirti dvi pagrindines galvos skausmų grupes: paprastą ir toki, kuris gali būti rimtos ligos pirmas simptomas. Skausmai gali būti riboti arba išplėsti į visą galvą, pasireiškia tai dienos metu, tai ryte ar naktį. Kosulys, čiaudėjimas, fizinis, nervinis ir tempimas, susijaudinimas padidina galvos skausmą.

Lengvesnius susirgimus gali sukelti akių regėjimo nukrypimai nuo normos, netinkami akiniai, pasikeitus regėjimo aštrumui. Dažniausiai šiuo atveju, prirašius arba pakeitus akinius, galvos skausmai praeina.

Sunkesnius susirgimus sukelia galvos nervų įdegimas — neuralgia, ypač III galvos nervo įdegimas, galvos raumenų, kaulų arba sąnarių susirgimai, įdegimai, infekcinės ligos, ypač šiltinė, alkoholis, apsinuodijimas, nosies, gerklės, ausų susirgimai, virškinimo trakto sutrikimai. Prie rimtų susirgimų

aspirinas ir panašūs vaistai nepašalina galvos skausmo. Jis vis progresuoja. Dabar atsiranda ir kiti kūno negalavimai — silpnumas, svaigulys, kalbos sutrikimas, proto negalavimas. Panašūs simptomai tai vieni iš pirmųjų reiškinų smegenų navikų, abscesų — skaudulių, kraujotakos sutrikimų ir smegenų plėvės įdegimo.

Galvos skausmuose labai svarbu nustatyti priežastį. Jei tai paprastos galvos skausmas — vengti susirūpinimo, susijaudinimo, pavargimo, nereikalingų rūpesčių. Paprastą galvos skausmą pašalinti yra daug įvairių tablečių, kurių sąstatan dažniausiai įeina aspirinas arba kiti aspirinui giminiai vaistai.

•••

Migrena pasireiškia laikas nuo laiko galvos skausmais. Moterys serga dažniau nei vyrai. Migrena dažniausiai prasideda brendimo metu ir tęsiasi iki 50 metų.

Tikroji migrenos priežastis nežinoma. Kartais turi reikšmės ir paveldėjimas. Neretai prie migrenos būna virškinimo sutrikimai, vidurių užkietėjimai, skrandžio, kepenų susirgimai. Kartais pastebimi ir alergijos reiškiniai. Priepuolis įvyksta suvalgius specifinį valgį, pvz. šokolado, pieno, kiaušinio trynį. Kartais priepuolis išsuka specifinis kvapas, susijaudinimas, pavargimas. Ligonis dažniausiai nujaučia migrenos priepuolio artėjimą.

Dažniausiai prasideda rytą smarkiu galvos skaudėjimu ir lokalizuojasi kokiame nors galvos dalyje ar apima visą galvą. Bet koks garsas, šviesa, triukšmas, tvankus oras gali padidinti skausmus. Ligonis priepuolio metu guli tamsiam kambariui vengia net kalbėti. Prie migrenos kartais būna ir vėmimas, kaulų raumenų skausmai.

Migrenos ataka negydančiais vaistais tęsiasi kelias valandas ir net kelias dienas. Ataka kartais būna kelis kartus savaitėje, o kartais 1-2 kartus per metus.

Gydant migreną, reikia sutvarkyti gyvenimą, kad būtų pakankamai miego, vartoti gerą maistą, pašalinti kraują, virškinimo trūkumus, daugiau būti gryname ore. Priepuolio metu reikia užtemdyti kambarį, dėti ant galvos kompresus (vieniem tinkama karšti, kitiems šalti). Kartais gelbsti karštos kojų vonios. Geriausia — šauktis gydytojo.

NEW HAVEN, CONN.

Lietuvos laisvinimui auکوjo: 25 dol. — Lietuvių socialinis klubas; Ignas Dumša — 20 dol., Jonas Mačys 20 dol., V. ir K. Alksniniai 12 dol. Po 10 dol.: kun. J. Matutis, E. Reikenis, V. Šilka, K. Bagdonas, J. ir E. Šiauliai, V. Bikonaitis, K. Vaičkienė, A. Gruzdis, B. ir T. Strimačiai, A. Leikus, J. Girdauskas, R. Samulis, A. Ramanauskas, Lietuvių Bendruomenės skyrius, S.L.A. 142 kuopa, Liet. Tautinės Sankaros 10 kuopa, Židonių Seima — 6 dol. Po 5 dol.: V. ir A. Šiauliai, kun. J. Rikteraitis, J. ir A. Guldupiai, J. Černiauskas, O. Norkūnaitė, J. Vėbra, A. Neikus, J. ir J. Šilka, J. Pikelis, B. Rinkevičius, V. Sušinskas, S. Leikienė, B. Zembliuskas, S. Morkus, J. Janynas, V. Kronkaitis, J. Dičienė, K. Kronkaitis, M. Jokubaitė, Mot. Sąjungos 33 kuopa, S.L.R.K. 166 kuopa, šv. Kazimiero moterų gilda. V. Plečkaitis — 3 dol. Po 2 dol. — Z. Merkevičius, M. Kronkaitienė, E. Žiūrys, V. Kronkaitis, M. Vokietaitis, M. Motus, J. Čeponis, J. Sušinskienė, R. Kacillas, J. Shooback. Kiti auکوjo po mažiau.

Viso auکو surinkta 415 dol. Už auکas Alto skyrius taria nuoširdų ačiū visiems. M.

JONO IR ANGELINOS ANDRIULIŲ

IR JŲ ŠEIMOS

MICHIGAN FARM SŪRIS

Fountain, Michigan

Jūs esate namuose ar kur keliaujate, visuomet reikalaukite Michigan Farm Sūrio. Šis sūris jau per ilgus metus gaminamas Jono ir Angelinos Andriulių ir jų šeimos, Fountain, Mich.

REIKALAUKITE TIK MICHIGAN FARM SŪRIO

Jeigu abejojate, paprašykite pamėginti. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad Jūs patys būtumėt sprendžiantys Mes esame labai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnės krautuvės, kad Jūs tiek išpopuliarint MICHIGAN FARM SŪRĮ, kuris paliko visų mėgiamausiu. Mes pasižadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.

Vieninteliai šio sūrio gamintojai Fountain, Mich.

Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

PETER LISASKAS 69-15 53rd Avenue, Maspeth, N. Y.	Tel. TW 4-8087
VICTOR ABECONAS 351 Park Street, New Britain, Conn.	Tel. BA 3-1342
JONAS JAKUBAUSKAS 634 N. Denison Street, Baltimore, Md.	Tel. Longwood 6-262.
MECISLOVAS KAVALIUSKAS 24 Prospect Street, Hyde Park, Mass.	Tel. Hyde Park 3-3975
GEORGE GALUNAS 1400 Caniff, Detroit, Mich.	Tel. TO 8-7062
STANLEY METRICK 1804 W. 47th Street, Chicago, Ill.	Tel. Yards 7-8393
JOHN SHURNA 5418 Soj Albany, Chicago, Ill.	Tel. Grovehill 6-7783
ALLAN STEWART 4310 No. Broad St., Philadelphia, Pa.	Tel. Glazstone 5-1310

SIUNTINIAI | LIETUVĄ

per Lietuvių Prekybos Bendrovę Londone, kurios atstovybėje yra didžiausias įvairių medžiagų ir kitų prekių pasirinkimas.

Už atstovybės sąžiningą ir pigų patarnavimą yra gauta daug padėkos laišku.

Prašoma kreiptis ir įsitikinti pas atstovą

JONĄ DAUGIRDĄ

337 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV 7-4940 ir EV 4-1232

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ

įvairių progų — vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ

RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

Sav. B. KUČINSKAS

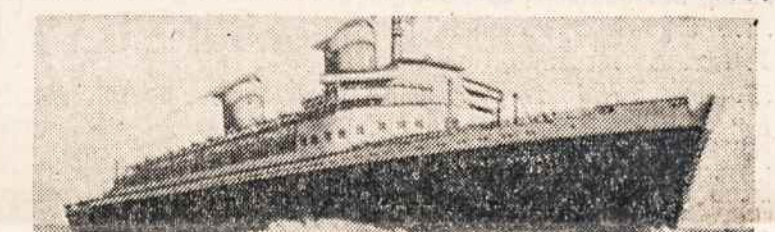
35 So. 8th Street Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-2155 Resid. ILlinois 8-7118

Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės

INSURANCE - REAL ESTATE

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. VIrginia 6-1800

Joseph Andrusis - TRAVEL AGENCY - REAL ESTATE - Insurance

-HAVEN REALTY-

Kelionių biuras lėktuvais ir laivais. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investicijos. • Kasdien nuo 9 iki 9 val. Sekmadieniais popiet 1-5 val.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

S & G MEAT MARKET

buvusi

J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ

Home-Made Bologna

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

Papigintomis kainomis priimame užsakymus VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS

Pristato namus lietuviškų skilandžių ir sūrių. We take all orders special price for Weddings and Parties
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. — Tel. Stag 2-4329

Tel.: APlegate 7-0349

Sav. V. ZELENIŠ

BANGA TELEVISION

34-23 FULTON STREET

BROOKLYN 8, N. Y.

NAUDOKITĖS PROGA!

- Fedders (geriausios rūšies) oro vėsintuvai. Žemiau sezono kainos
- 40% nuolaitos vokiškiems Blaupunkt radio bei stereo HI-FI aparatams
- Dideli atpiginimai aukščiausiais įvertintoms Admiral ir Motorola 23 inčų televizijoms, bei stereo HI-FI

Nemokamai dovanos su kiekvienu pirkiniumi

Televizijos, HI-FI bei vokiškų aparatų taisyimas atliekamas RCA kvalifikuoto techniko

Darbo valandos: kasdien iki 7 val. vak.; penktad. iki 9 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYTAUTAS BELECKAS SAVININKAS

1883 MADISON STREET

BROOKLYN 27, N. Y.

(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms, ir kitiems pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kainomis.

SPORTAS

S. Amerikos Lietuvių Žaidynės

Faskui pavedus, S. Amerikos lietuvių XI žaidynių I rato varžybas praveda Kanados sporto apygarda, talkininkaujant PP SK Aušra ir LSK Vytis klubams. Žaidynės bus balandžio 15-16 Torontė. Suplauks beveik pusė tūkstančio sportuojančio jaunimo iš JAV ir Kanados. Šiai sporto šventei praversti ir globoti sudaryti komitetai, į kuriuos pakviesti taip pat šv. Jono Krikštytojo parapijos kleb. kun. P. Azubalis, Prisikėlimo parapijos kleb. T. P. Barius, O.F.M., Tėviškės Žiburių redaktorius kun. dr. P. Gaida, PLB pirm. J. Matulionis ir Toronto LB pirm. St. Juozapavičius. Organizacinį k-tą sudaro pirm. T. P. Baltakis, O.F.M., sekret. J. Gustainis, išd. V. Abelaitis, spaudos — inform. K. Baronas, parengimų — J. Budrys, Pr. Žulys ir V. Paulionis, nakvynės Z. J. Bukšaitis. Varžybinis k-tas: pirm. H. Stepaitis, sek. E. Slekys, krepšinio vad. K. Sapockinas, vyrų krepšinio — P. Vyskupaitis, jaunių A ir B — V. Stukys, mergaičių A ir B. 8 A. Supronas, tinklinio — A. Balnys, stalo teniso — Pr. Gvildys, šachmatų — J. Matusevičius. Vyrų žaidynių teisėjas K. Batūra. Kontrolės k-ja: A. Birutis, J. Kepenis ir J. Uogintas.

Žaidynių programa:

Prisikėlimo parapijos salėje (1021 College St.), YMCA West (931 College St.) ir Harbord Collegiate (286 Harbord St.) patalpose balandžio 15 d. 9 v. r. pradedamos moterų, vyrų, jaunių ir jaunučių krepšinio, tinklinio, stalo teniso ir šachmatų rungtynės. Tikslus atskirų rungtynių laikas ir žaidynių tvarkraštis bus praneštas klubams po burtų traukimo.

Vakare 7:30 val. Prisikėlimo parapijos salėje bendras sportininkų ir visuomenės susipažinimo vakaras — šokiai, grojant Hamiltono Benni Ferri orkestrui.

Balandžio 16 d. 11 val. ryto Prisikėlimo ir šv. Jono Krikštytojo parapijų bažnyčiose sportininkų pamaldos, gi 12:30 val. St. Michael College patalpose (1515 Bathur St., kampas St. Clair) baigminiai krepšinio susitikimai vyrų, moterų ir jaunių grupėse, oficialus žaidynių uždarymas, dovanų įteikimas.

Visi žaidynių dalyviai, atvykę į Torontą, registruojasi St.

LSK NERIES mergaičių tinklinio žaidėja Gražina Juškaitė, kuri gražiai reiškiasi ir stalo tenise. Nuotr. Z. Degučio.

Regis Hotel (392 Sherbourne St. tel. WA 1-4135), kur bus pasiskirstymas jaunių ir jaunučių į svetingus torontiečių namus. St. Regis viešbutyje bus rezervuoti papiginta kaina kambariai suaugusiems. Fasko aplink-raščiu, taškai žaidynėse bus skaičiuojami: Krepšinis: pirmoji vieta 30 t., antroji — 18 t., trečioji 12 t., ir ketvirtoji 6 t. Tinklinis ir šachmatai: 15 — 9 — 6 — 3. Stalo tenisas komand.: 20 — 12 — 8 — 4. Stalo tenisas indiv.: 15 — 9 — 6 — 3.

Žaidynių Informacija

SPORTAS CHICAGOJE

Rimas Vaičaitis, vis labiau pasižymintis sportininkas, vėl pasiekė gražių laimėjimų. Kovo 25 Chicago un-to Filed house patalpose įvykusiose Central A.A.U. lengv. atletikos varžybose 1 myl. ėjime jis užėmė I vietą. Jo laikas — 6.51,3 min. yra rekordinis Central A.A.U pirmenybėse. Ligšiolinis rekordas — 7.22,5 min. buvo pasiektas 1927 metais. Kovo 26 Vaičaitis dalyvavo 12 mylių ėjimo varžybose lauke ir čia taip pat atėjo pirmuoju, parodydamas 1:38 val. laiką.

Lituanicos futbolo komanda antrose rungtynėse dėl Peel Cup įveikė Wanderer vienuolikę 3:1. Tačiau ketvirtfinalio susitikime, įvykusiame kovo 26, lietuviai turėjo nusileisti italų Maroons komandai, kuri šiuo

metu yra viena iš geriausių futbolo vienetų Chicagoje, 0:4.

Vid. Vakarų prieauglio klasių pirmenybės (krepšinyje, tinklinyje ir stalo tenise) ir vyrų bei moterų pirmenybės (stalo tenise), įvykusios kovo 25-26 Chicagoje sutraukė apie 250 dalyvių. Jaunių A klasės krepšinio varžybose I vietą laimėjo Chicago Aras, baigėme įveikę Clevelando Žaibą 56:52. Jaunių B ir C klasėse pirmąsias vietas nugalėjo Žaibas. Mergaičių tinklinyje geriausiai pasirodė žaibietės, o antroje vietoje liko Neris sportininkės. Vyrų ir moterų komandinėse stalo teniso varžybose pergalės pelnė Chicago Lituanica. Vyrų vienetė I vietą iškovojo J. Nasvytis iš Clevelando. Po jo liko: V. Kleiza (Lituanica), V. Grybauskas (Neris). Mergaičių A klasės vienetą laimėjo G. Juškaitė (Neris). Ed. S.

Radijo programos

BOSTONO LIETUVIŲ RADIOJ VALANDA

ved. Jonas J. Romanas, sr. WHIL — 1430 kil. Medford, Mass.

Sekmadien. nuo 11 iki 12 vid.

LAISVĖS VARPAS

ved. P. Vėžinis

Sekmadieniais 8-9 val. ryte AM bangomis 1190 kilociklų FM bangomis 105.7 megaciklų iš WKOX, Framingham, Mass.

RADIO PROGRAMA

ved. Step. Minkus, Boston, Mass.

WLYN — 1360 kilocycles Sekmadien. nuo 1:30 iki 2 p.p.

VYČIŲ PROGRAMA

WLOA — 1550 kil. Braddock, Penna.

Sekmadien. nuo 1:30 iki 2 p.p.

LITHUANIAN MELODIES

ved. Ralph J. Valatka

WJLB — 1400 kil., Detroit, Mich.

Šeštad. nuo 5 iki 5.30 popiet.

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIOJ VALANDA

Direktorius Jokūbas J. Stukas WEVD - 1330 kil. 97.9 mg. FM New York, N. Y. Šeštad. nuo 5 iki 6 val. popiet

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS Lietuvių kalba:

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryte. Šeštadieniais ir sekmadieniais 8:30 iki 9:30 val. ryte. Lietuviškos vakaruškos kas pirmadienį 7:8 val. vak.

Anglų kalba:

Kasdien nuo antradienio iki penktadienio 7:30 val. vakare, pavadintos "Around the World in Music". Radio stotis WOPA Oak Park, Illinois.

A. M. 1490 kilocycles F. M. 102.7 megacycles

B'klyno krepšininkai nurungė juodukus

Krepšininkai baigėme

Pereitą ketvirtadienį po karštų ir įtemptų rungtynių Lietuvių Atletų Klubas krepšinio vienetas kvalifikavosi Eastern District YMCA lygos baigmen. Laimėjimas prieš juodukus Bushwick Highlanders pasiekė 64:63 rodytų. Mūsiškiai vedė visą rungtynių laiką vienu metu net 12 taškų skirtumu. Gaivališka negrų sparta ir technika buvo kiek apglūdinusi mūsiškius, tad pasekmė lygėjo, gi dvi minutes prieš pabaigą buvo užvirusi negailestinga nervų kova, kurioje LAK

vyrų beveik supasavo. Pabaigoje betgi mūsiškiams nusišypojo laimė. Tris sekundes prieš pabaigą Jakubausko metimas davė pergalę. LAK — broliai Bačanskai, Jankauskas, Gintautas, Kuryla, Daukša, Jakubauskas, Sirusas dar ir šį kartą neparodė pilnai savo stiprybės. Baigminėse rungtynėse prieš Tramps, tikėsimės, mūsiškiai susiras save ir pagaliau pakartos prieš 11 metų pasiektą pergalę.

Ketvirtadienį krepšinio baigėme

Šį ketvirtadienį 179 Marcy Ave., Brooklyne, paaiškės YMCA lygos 1960-61 metų krepšinio lygos nugalėtojas. Baigmen kvalifikavosi Lietuvių Atletų Klubas ir Tramps — juodukų komanda. Ar pavyks mūsiškiams laimėti, sunku pasakyti. Rungtynių pradžia 8 val. vak.

Penktadienį, kovo 14, atletai išvyksta į Torontą, kur žais šeštadienį ir sekmadienį XI žaidynėse. Vadinas, mūsiškiai jau turi panašų į profesionalų tvarkraštį. Mūsiškių sudėtis Torontan paaiškės po ketvirtadienio, nes neaišku, kas gali per baigmines rungtynes atsitikti.

Beje, pasirodo, kad mūsiškiai į Torontą vyksta autobusu, kuris išvažiuoja penktadienio vakare 8 val. iš Atletų Klubas. Atletas.

Stephen Bredes, Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Avenue

Brooklyn 8, N. Y.

Tel. APplegate 7-7083

A. ANDRIUSKEVIČIUS

LAIKRODININKAS - JUVELYRAS

Auksas, Sidabras, Deimantai

Lairodiniai

485 GRAND STREET

Brooklyn 11, N.Y. EV 4-2318

Niekad nenustokite vilties!

Kas nors juk gali jums padėti. Mano tikslas — padėti žmonėms

atgauti sveikatą NATURALIU BŪDU

DAUGELYJE ATVEJŲ

TIKTAI KELI APSILANKYMAI

MANO PRAKTIKOJE BUVO

SPRENDZIAMAS POSŪKIS

LIGONIO GYVENIME IR

ATIDARĖ JAM KELIĄ Į

SVEIKATĄ.

Šimtus padėkos laiškų labai patenkintų pacientų, kurių kiekvienas, kuris tuo domisi, gali mano ofice pamatyti.

Dr. J. MILLER, D.C., Ph. C.

790 Broad St., kampas Market St. (Kinney Bldg.) Newark, N. J.

Prėmimo valandos: kasdien nuo 9 ryto iki 8 vakaro;

penktadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 1 p.p.

Iš New Yorko galima pasiekti: su Hudson Tube iš Cortland St. iki pagrindinės Newarko stoties per 20 min., iš 34 St. (Hudson Tubes) per 30 min.; tada 4 blokal Market gatve, Newark, N.J., iki Broad St.

Prašau telefonu pranešti prieš atvykimą — Mitchell 2-0773

SIŪSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR

VELYKINIŲ SIUNTINIŲ — DOVANA

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, suknelei! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!

Siuntiniai pristatomi ne ankščiau, kaip po 1½ — 2 mėnesių

Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — 3 - jose krautuvėse

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N.Y.C.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, ISSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK.

S. Beckenstein krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai. Vaziuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms vestuvėms ir pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADZIŪNAS, sav.

36-38-40 STAGG ST.

BROOKLYN 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y. Telefonas: VIrginia 3-3544

Lietuviškų produktų:

DUONOS, SŪRIŲ, DESRŲ, SKILANDŽIŲ

PETRO LISAUSKO

krautuvė

64-09 Clinton Avenue, Maspeth 75, N. Y. Tel. TW 4-8087

Priimami užsakymai vestuvėms ir pobūviams

Perkant didesniais kiekiais pristatoma į namus nemokamai

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUCAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven 21, N. Y. Tel. VIrginia 6-9519

Salė vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviams

Salėje gali tilpti 100 dalyvių

PAUL'S RESTAURANT

LIQUORS — BEER — WINES

SKANŲS LIETUVIŠKI UŽKANDŽIAI

Šeštadieniais ir sekmadieniais

griežia J. Mortotalčio lietuviškas orkestras

Sav. P. VISNIAUSKAS

31 Spring St., New Britain, Conn.

Tel. BA 3-9771

REPUBLIC

Liquor Store, Inc.,

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Tel.: EV 7-2089

JURGIS J. JOKUBAITIS,

Manager

Didelis pasirinkimas

įvairių vynu, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

ROMAN FUNERAL CHAPEL

LAIOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES J. RAMANAUSKAS

1113 Mt. Vernon St.

Philadelphia 23, Pa.

POplar 5-4110

KARLONAS

FUNERAL HOME

280 Chestnut Street

New Britain, Conn.

Tel. BA 9-1181

CARROL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas

LAIOTUVIŲ DIREKTORIUS IR BALZAMUOTOJAS

74 Providence Street

WORCESTER, MASS

PL 4-6757

PL 4-1165

DIRSA FUNERAL HOME

Joseph J. & Johanna H. Dirsas

51 PROVIDENCE STREET

WORCESTER 4, MASS

PLeasant 4-3501

PLeasant 4-3865

LAIOTUVIŲ DIREKTORIUS, jaunas ir puikus lietuvis

— naujose patalpose — skausmo valandoje suteikia puikų patarnavimą

Edward A. Zigas FUNERAL HOME

540 East Street, New Britain, Conn.

Tel.: BA 9-2242 — 9-9336

Aptarnauja NEW BRITAIN, WATERBURY ir HARTFORD, Conn.

NERIES jaunių B klasės krepšininkai; iš k. į d. A. Vitkauskas, E. Tervydis, L. Česnaitis, R. Jokūbaitis, R. Kanauka, R. Mikelfonis. Nuotr. Z. Degučio.

AR JŪS NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų

moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras,

Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutuapymui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo.

Kreipkitės:

ALBERT F. PETERS (Petrauskas)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

84-17 JAMAICA AVE.

WOODHAVEN 21, N. Y.

Tel. VI 3-1477

NAMŲ ADRESAS

106-53 — 95th Street

Ozone Park 17, N. Y.

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJENOS

Balfo parengimai

Darbininko koncertas balandžio 9 Websterio salėje New Yorke sutraukė per 500 žmonių ir praėjo pakilioje nuotaikoje. Dainavo solistai iš Chicago — Stasys Baras ir Monika Kripkauskienė, akomponavo ir atskirai skambino pianu Aleksas Mrozinskas. Dalyvių atsiliepimai labai geri. Daug kas reikė pasitenkinimą aukšto meninio lygio koncertu.

Monika Jakučionienė, 70 metų, balandžio 3 atvyko iš Lietuvos pas savo sūnų Kazimierą Jakučionį, gyv. Canarsie, N. Y.

Dr. Vytautas Vygantas, ALRKF centro valdybos narys, gegužės 4-7 atstovaus Katalikų Federacijos centro valdybą JAV katalikų vyrų (National Council of Catholic Men) suvažiavime Pittsburghe, Hilton viešbutyje.

Kazys Mockus iš Bostono pakviestas Vliko reikalų vedėju ir šiomis dienomis atvyko į New Yorką.

Prel. Pr. Juras balandžio 5 buvo atvykęs iš Lawrence, Mass., dalyvauti ALRK Federacijos centro valdybos posėdyje ir ta proga apsilankė Darbininko redakcijoje, kur pasikalbėjo rūpimais mūsų kultūriniais reikalais.

ALR Katalikų Federacijos centro valdybos posėdyje balandžio 5 buvo svarstyta Federacijos kongreso vieta ir laikas. Sutarta kongresą šaukti šių metų rudenį N. Anglijos rajone. Federacijos dvasios vadas prel. Pr. Juras pažadėjo išsiaiškinti su atsakingais asmenimis dėl kongreso vietos ir tikslios datos.

ALR Katalikų Federacijos konstitucija, Lietuvių Kultūros Instituto statusas bei Dainavos Jaunimo Stovyklos statusas jau atspausdintas vienoje brošiūroje ir išsiuntinėjamas ALRK Federacijos padalinėjams.

Jurgaitienė Anastazija, gyvenanti Lietuvoje, Gudelių kaime, Skuodo rajone, paieško savo sūnaus Jurgučio Kosto, Juozo sūnaus. Atsiliepimą prašoma siųsti Darbininko redakcijai.

NEVĖLUOKITE

užpildyti mokesčių (taksų) pranešimus. Paskutinė diena yra balandžio - April 15, bet paskutinės dienos laukti nereikia.

D. KLINGA, 337 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV. 4-1232

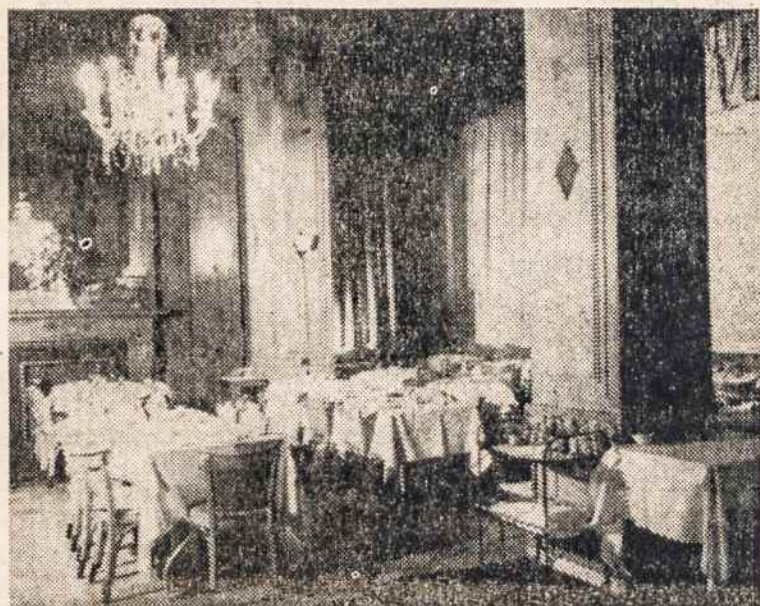
FESTIVAL RESTORANAS IR BARAS

VACYS STEPONIS, savininkas

40 East 26th Street, New York City, N. Y.

Tel. MU 3-2928

GERI PIETOS IR VAKARIENĖ — JAUKUS BARAS

Salės vestuvėm, susirinkimams ir kitiems pobūviams
Salėje gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŲ SUSIRINKIMAMS SALĖ NEMOKAMAI
Mielai kiekvienas bus sutiktas

Daug organizacijų ar sambūrių kreipiasi į Balfą, prašydami pagalbos savo parengimams ir siūlydami visą atliekamą pelną perduoti šalpos reikalui. Balfas tokius parengimus mielai globoja ir yra tokiomis progomis šalpai gavęs po kelis šimtus dolerių. Šios rūšies parengimus reikia skirti nuo paties Balfo rengiamųjų, kaip p. "Nežinomoji". Jų nėra buvę daug, bet yra vilčių ateityje suruošti daugiau.

Darbininko vajumi pasinaudodami, užsisakė Darbininką J. Skemundris, Pittsburgh, Vyt. Aušrotas, Toronto, R. Markevičius, Brooklyn, užsakė V. Janauskui, Yonkers, O. Dilenė iš E. Orange, N. J. — M. Norvaišienei, Phila. N. N. apmokėjo prenumeratą L. Krajauskui, Medellin, Columbia.

Viktoras Lukas, 65 metų, gyv. Richmond Hill, mirė balandžio 5. Palaidotas balandžio 8 iš šv. Jurgio bažnyčios šv. Trejybės kapinėse. Paliko liūdinčią seserį Emiliją Morkus su vyru. Pašarvotas buvo Šalinskių laidotuvių koplyčioje.

Alės Rūtos romanas "Žvaigždė viršum girios", spausdintas praeitų metų Darbininko atkarpoje, jau išėjo atskira knyga ir šią savaitę siuntinėjamas platintojams.

Aleksandra Vitkauskaitė - Merker, Bergen Artists Guild narė, dalyvauja su vienu paveikslu, "The Bulfighter", grupinėje parodoje Teaneck, N. J., miesto bibliotekoje. Paroda atidaryta sekmadienį, tęsis savaitę.

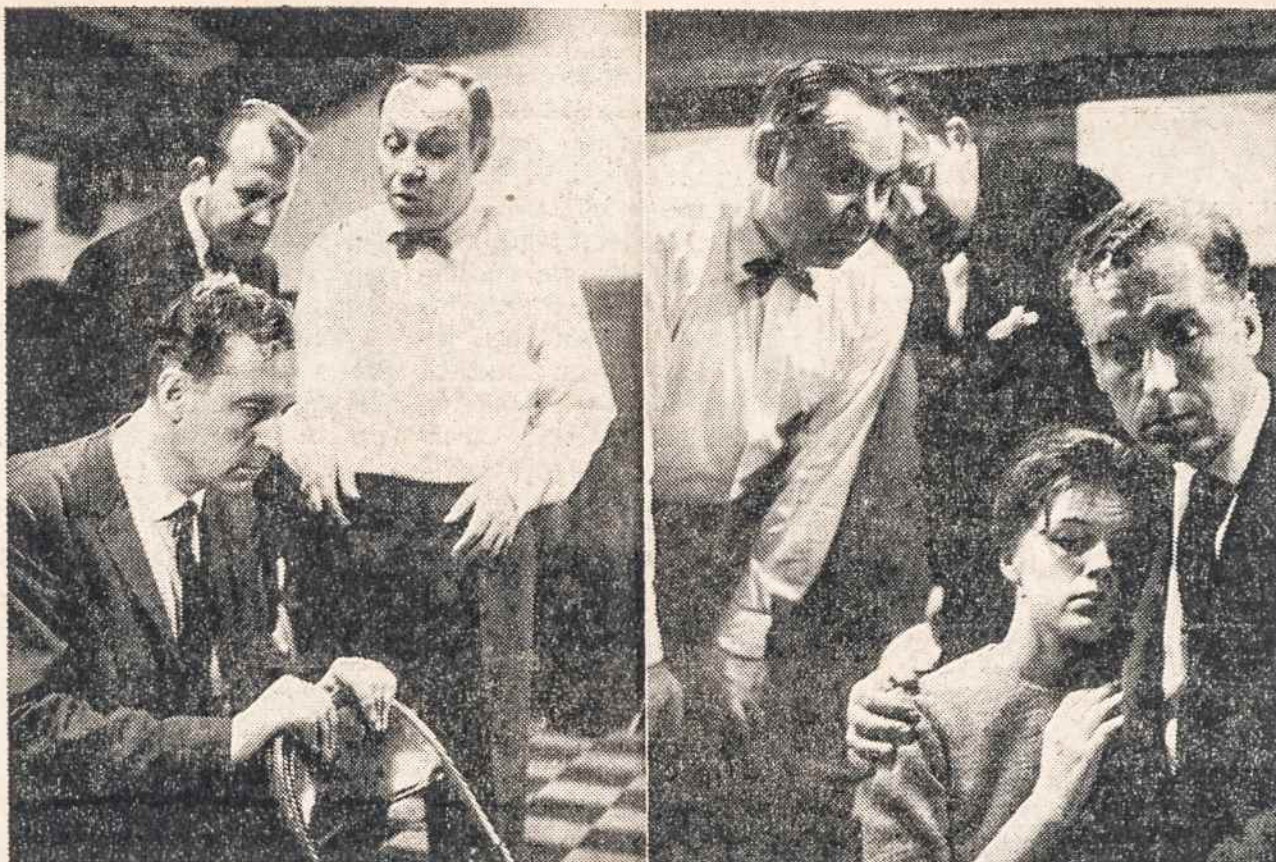
Lietuvos vyčių 41 kuopos nariai dalyvavo Didžiosios savaitės pamaldose Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Dalis narių buvo Didįjį penktadienį šventojoje valandoje, kiti Prieškilime. Velykų pusryčiams buvo pasikvieta Mažeikai. Vėre Apreiškimo par. salėje įvyko šokiai, kur visi linksmiai praleido laiką.

Balandžio 5 kuopos nariai buvo išvykę į šv. Jurgio baseiną ir ten atžymėjo Antano Mažeikos 21 gimtadienį.

Dėkojame Mažeikams už vėlykinius pusryčius, o Antanui Mažeikai linkime kuo geriausios sėkmės. **Carolyn Nagin**

Išnuomojamas vyrui arba

moteriai kambarys arba ir du su šildymu ir teise naudotis virtuve. Nuoma: 10 dol. savaitui. Namas yra už vieno bloko nuo stoties. Kreiptis į Mrs. Jakavonis, 395 Suydam St., Brooklyn, N. Y.

K. OSTRAUSKO "KANARELES" repeticijoje; kairėje (iš k. į d.) V. Valiukas, L. Karmazinas, K. Vasiliauskas; dešinėje — K. Vasiliauskas, L. Karmazinas, L. Vasiliauskaitė, V. Valiukas. Spektaklis bus gegužės 6 Van Wyck Junior High School Jamaica, N.Y. Nuotr. V. Augustino.

MATYSIME "KANARELĘ" SCENOS ŠVIESOJE

Vytautas Valiukas, praeitų metų gruodyje pastatęs A. Skėmos "Vienas ir kiti", pradėjo rengtis naujam pastatymui. Svetimų autorių neieškojo. Režisieriaus manymu, šiuo metu mum kur kas svarbiau parodyti savus lietuviškus veikalus. Pasirinko Kosto Ostrausko "Kanarelę", kurią buvo statęs Chicagoje 1956 spalio 21-21.

Kostas Ostrauskas, jaunas lietuvis dramaturgas, ši veiklą parašė gana moderniai, ryškinamas charakterius ir ieškodamas simbolinės prasmės. Ne intriga, bet ta veikalo simbolinė nuotaika čia padėta pagrindu. Vaizduojama varginga elgetų lūšnėlė. Vieni elgetos grubūs, prisirišę prie kasdienybės, kiti, kaip kontrastas, su-

spindi savo švelnumu ir gilu.

Veikale yra tik keturi veikėjai — trys elgetos ir mergaitė. Šiuose vaidmenyse matysime **Laimą Vasiliauskaitę**, **Kazį Vasiliauską**, **Leoną Karmaziną** ir patį režisierių **Vytautą Valiuką**. Dekoracijos — **dail. Romo Viesulo**, specialią muziką parašė **Giedra Gudauskienė**, režisūros padėjėjas **Vytautas Strolia**.

Spektaklis bus gegužės 6, šeštadienį, toje pačioje salėje, kur buvo A. Skėmos "Vienas ir kiti", — Van Wyck Junior High School, Jamaica, N. Y.

Nauji Darbininko skaitytojai

Darbininką naujai užsisakė: A. Tamašauskienė, Brooklyn, N. Y., K. Gaidamavičius, Brooklyn, N. Y., J. Balevičius, No. Andover, Mass., M. Kmieliauskienė, Westbury, N. Y., Marcella Simon, So. Boston, Mass., Robert S. Boris, Dearborn, Mich., Jadvyga Silkienė, New Haven, Conn., Joseph V. Užbalis, Brooklyn, N.Y., W. Lukauskas, Mathuen, Mass.

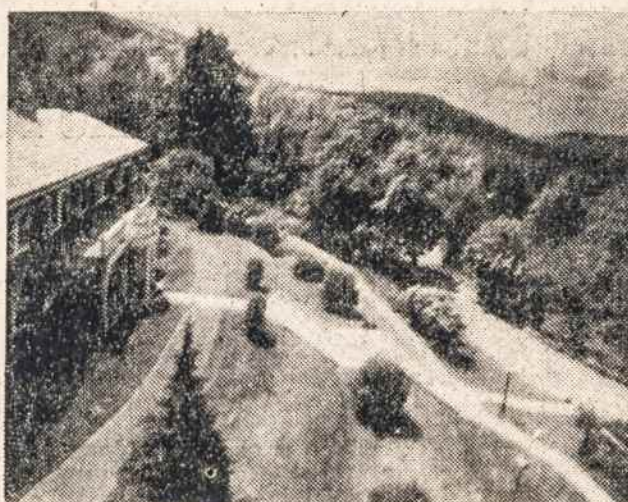
Nuoširdžiai sveikiname naujus skaitytojus.

Darbininko Administracija

Dėkoja šimtajam Balfo skyriui

Balfo CV, kurios dauguma narių dalyvavo Simtojo skyriaus vakare "Nežinomoji", savo posėdyje kovo 19 nutarė: "Balfo New Yorko 100-jo skyriaus tik prieš keletą savaičių išsiritę valdybą pasveikinti kaip atgimę pasireiškus ir per trumpą laiką suspėjus suruošti Detroito dramos mėgėjų sambūrio spektaklį Woodhavene, išleidus spektakliui skirtą programą su sveikinimais ir sutraukus taip gausiai lietuvių į tą spektaklį" (Prot. ištr.).

KOKIĄ LIGONINĘ PASIRINKTI

Falkirk ligoninė įsteigta 1889 kaip privati nervų ligoninė, šios rūšies ligonis aprūpina iki dabar. **Falkirk ligoninė** yra labai gražioje vietoje, erdvi aplinka, gražios patalpos, nesunkiai pasiekama iš visų pusių; važiuojant New York Thru-way išsukti naujuoju keliu nr. 17. Ligoninei gerai parinktas specialistų personalas ir geriausia nervų ligonių priežiūra visoje New Yorko valstybėje.

Falkirk ligoninė yra įjungta į Joint Commission of Accreditation, o taip pat Central Inspection Board of the American Psychiatric Assoc. ir yra įjungta į viso krašto ligoninių tink-

lą. Blue Cross primoka pacientams už ligoninę.

Falkirk ligoninė yra daugiau nei gydymo ar priežiūros vieta. Gydytojai pacientą prižiūri ir globoja už ligoninės ribų. Būna kuriais mėnesiniais seminarai, kuriuose gydytojai ir dvasininkai aptaria ir nustato geriausias ligonių priežiūros priemones. Ligoninė taip pat parūpi reikiamos nervų ligų klausimais literatūros suinteresuotiems. Pacientus priima visas 24 valandas, nesvarbu ar tai būtų gydytojo siūstas ar privatus atėjimas.

Dar reikia pridėti, kad už gydymą ir tokią stropią ligonių priežiūrą imamos kainos nėra aukštos. (Skelb.)

Naujas "Kario" numeris

Jau išėjo iš spaudos ir išsiuntinėjamas prenumeratoriam naujas "Kario" 4 (1371) nr (balandžio mėn.).

Sio numerio turinyje įdėti šie rašiniai: V. Liulevičiaus — Užsienio lietuvių kariniai daliniai, B. Rutkūno — Tu milijonas (eil.), aušrininko dr. Jono Šliupo paskutinis raštas, A. Novaičio — 1920 metų kareivių sukilimas. A. Zygmanto — Indijos užkariautojai arijai, J. Baublio — Geležinkelių būrys Vilniaus kryptimi, Ant. Bernoto — Šautuvas, St. Jakšto — Į laisvę (eil.), P. Dirko — Pranaš Eimutį prisimenant, K. Kepalo vert. — Iš lenkų karo atašės plk. L. Mitkivičiaus Kauno atsiminimų 1938 ir 1939 metais, V. Sventoriaičio — Kinų raud. armijos augimas, K. M. J. Sarūno — Afrika — parako statinė. Be to, veteranų veikla, mirę kariai ir kt. (K)

Išnuomojamas baldais apsta-

tytas kambarys (furnished room) su apšildymu ir kitais patogumais prie Jamaica linijos. Pageidaujama vyresnio amžiaus vyras. Kieme yra vieta automobiliui. Kreiptis: JA 6-6973, 106-12 Sutphin Bvd., Jamaica, N. Y.

WAGNER THEATER

110 Wyckoff Ave., prie DeKalb Ave. Brooklyn-Ridgewood; tel. VA 1-2613
Kasa atidaryta: Penktadienį 6 val. p.p. šeštadienį iki filmos pabaigos. Trečiadienį — 12 val. dienos. Penktadienį, balandžio 14, iki Trečiadienio, balandžio 19, 1961
Spalvota muzikal. komedija filmoje

"1000 STERNE LEUCHTEN"
Vaidina: Germaine Damer - Maria Sebaldt - Toni Sailer - Harald Juhnke - Stanislaw Ledinek - A. Balhoff
Priedinė filmas:
"Du mein stilles Tal"
ir naujausia Vokietijos savait. apžvalga

BOSTONO ZINIOS

Lietuvių radijo valandai paremti Stepono Dariaus postas balandžio 23, 2 val. popiet So. Bostono aukšt. mokyklos salėje rengia koncertą, kurio programą išpildys sol. Lionė Juodytė ir Bostono lietuvių mišrus choras.

Lietuvos dukterų draugijos susirinkimas bus balandžio 11 d. 7:30 val. vak. šv. Petro par. salėje prie 7-tos gatvės.

Skaitytojų Akademinio Sąjūdžio Bostono skyrius balandžio 15 latvių namuose, Jamaica Plain, ruošia Bohemų vakarą". Pradžią 7 val. vak. Programą išpildys patys akademikai.

Kun. L. Jankus, Balfo reikalų vedėjas, Velykų proga kalbėjo per Laisvės Varpo radiją. Priminė, kad Lietuvos išsilavinimą iš bolševikinio jungo reikia atremti ir Velykų rytą. Perdavė šventinius linkėjimus lietuvių iš anapus geležinės uždangos. Visa tai gražiai įsijungė į šventės programą, kurios sudėtyje buvo Velykinės giesmės, vaizdelis "Velykų varpai", sveikinimai ir tt.

Laisvės Varpo banketas bus balandžio 16 Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Programą atliks jaunieji mūsų talentai. Bus deklamuojama lietuvių poetų kūryba, grojama smuiku ir skambinama pianinu. Programoje dalyvaus penki jaunuoliai. Bus dar vakarienė, pramoginė muzika, šokiai, bufetas ir kita. Pradžią 3 val. popiet. Laukiama daug publikos iš arti ir toli.

STOUGHTONO ZINIOS

Nelaimingas ketvirtadienis

Kovo 23, ketvirtadienį, apie 6:50 val. kilo gaisras Wyman St. nr. 9. Buvo iškvieistos gaisrininkų komandos dar iš Randolpho, Cantono, Eastono, Sharono, Avono, Holbrocko. Gaisras nesidavė lengvai užgesinamas. Manoma, kad jis prasidėjo Williams dažų krautuvių. Išsiplėtė dar į nr. 11 ir keturis butus antrame ir trečiame aukšte. Namai visai sugadinti. Nuostolių padaryta už 75,000 dol. 5 gaisrininkai buvo apnuodinti, o du susižeidė. Namai priklausė lietuvaitei M. Valentukevičiūtei - Reynoff.

Jonas Kučinskas, 72 metų, gyv. 17 Myrtle St., mirė kovo 23 Bostono ligoninėje. Buvo gimęs Zamotiškių kaime, Utenos apskr. Iš Lietuvos atvyko 1912 į Brocktoną. Stoughtone pragyveno apie 40 metų. Kaip siuvėjas ilgus metus dirbo Washingtono Str. dirbtuvėje. Apie septynerius metus sirgo cukriniu liga, buvo netekęs abiejų kojų. Paliko liūdinčią žmoną Mariją ir keturias dukteris.

Stepas Raila, išsėjęs iš namų ir dingęs kovo 23, buvo rastas po poros dienų negyvas privačiame Woods tvenkinyje. Kaip jis ten atsirado, niekas nežino. Paliko nuliūdusius tėvus. Į Ameriką buvo atvežtas dar vaikas. Mirė 53 metų. M. Kas

C. A. Voket - Vokietaitis

ADVOKATAS

41 — 40 74th St.

Jackson Heights, N. Y.

Tel. NEWton 9-6620

DĖMESIO!

Kas neturi kur ramiai leisti gyvenimo dienų, kreipkitės į Old Town Farm — poilsio namų — šeimininkę. Čia lietuviškas ir visad šviežias maistas, nes turi 600 akrų žemės. Augina savo gyvulių ir paukščių. Geri kambariai. Oras labai tyras. Gražios apylinkės pasiivaikščioti. Medicinos priežiūra. Tik 15 mylių nuo Waterbury, Conn. Išlaikymas tik apie 100 dol. mėnesiui. Adresas: Bernice Blekis, Old Town Farm, Terryville, Conn. Tel. Bristol LUDlow 2-5113.

SO. BOSTON, MASS.

Priemaniausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą iš ONOS IVASKIENES

BALDŲ KRAUTUVĖS

galima gauti butui moderniški baldai, įvairios lempos, vaikams lovutės, virtuvės reikmenys ir k.

LITHUANIAN

FURNITURE CO.

366 West Broadway,

So. Boston 27, Mass.

Off. Tel.: AN 8-4618

Res.: AN 8-5961

Krautuvių galima gauti DARBININKĄ, pratęsti prenumeratą arba užsisakyti naujai.

VAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER Ave.

PRANAS WAITKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

ir BALSAMUOTOJAS

Cambridge, Mass.

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Nauja moderniška koplyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir kitus miestus.

Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

NEW YORK, N. Y.

WILLIAM J. DRAKE —

DRAGŪNAS

ADVOKATAS

84 - 14 Jamica Ave.

Woodhaven 21, N.Y.

Tel.: Hickory 1-5220

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS)

Graborius-Balsamuotojas

MODERNIŠKA KOPLYČIA

423 METROPOLITAN AVE.

BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)

FUNERAL HOME

M. P. BALLAS — Directorius

ALB. BALTRONAS - BALTON

— Reikalų Vedėjas

660 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS

BALSAMUOTOJAS

231 BEDFORD AVE.

Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS

- Šalinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

84-02 JAMAICA AVE.

(prie Forest Parkway Station)

WOODHAVEN, N. Y.

Sutelkiam garbingas laidotuves Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija

Tel. VIrginia 7-4499

LIETUVOS VYČIŲ 41 ir 109 KUOPOS rengia

PAVASARINIUS ŠOKIUS

BALANDŽIO 22, — ŠEŠTADIENĮ

PRADŽIA — 9 VAL.

PABAIGA — 1 VAL.

Vieta: STEAMBOAT INN • Kasmočiaus salė
Steamboat Road, Great Neck, Long Island
Gros NICK DZVONAR ir Vyčių Orkestras

Pelnas skiriamas Lietuvos vyčių istorijos fondui

Visi kviečiami dalyvauti!

Auka — \$1.25

Veiks bufetas

VYTAUTAS VEBELIONAS

Tax Counselor & Public Accountant

praneša naują savo telefoną:

HI — 1-6799

100-21 89 Ave

Richmond Hill, N. Y.

Priėmimo valandos

Treč. Ket. Penk. Šešt.

6 vak. — 9 vak. 9 ryt. — 4 vak.